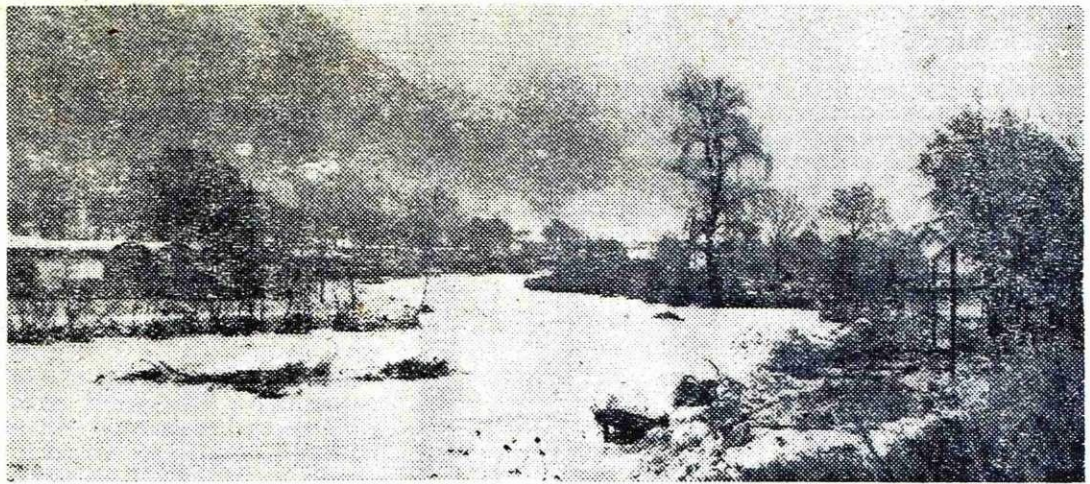

Velika materialna škoda zaradi poplav

Te dni so objavili prve, sicer še nepopolne podatke o škodi, ki so jo v preteklem tednu povzročile poplave v Sloveniji. Največ škode je utrpela jeseniška občina in sicer v višini 1 milijarde 800 milijonov S dinarjev. Nato sledi občina Kranj, Ptuj, obalne občine itd. Računajo, da so poplave v vsej Sloveniji povzročile materialno škodo za več kot 5

milijard S dinarjev. Škoda bi bila še večja, če ne bi pravočasno ukrepali štabi za civilno zaščito. Omenjeni štabi so opravili pomembno delo, kljub temu da so bili ustanovljeni šele pred kratkim. Ta ugotovitev velja tudi za našo občino in seveda tudi za železarno. Podrobneje o poplavah lahko preberete na strani 6. in 7.

Običajna struga je bila Savi zelo zelo preozka

ŽELEZAR

JESENICE, 12. novembra 1966 Poština plačana v gotovini
LETO VIII Številka 45

Na osnovi čl. 22 in 23. Pravilnika za urejanje delovnih razmerij Železarne Jesenice

razpisujemo

naslednja delovna mesta:

V DE strugarna valjev
»dninski vodja in strugar valjev« D-4 1 oseba
V DE transport
»dninski delovodja« D-4 1 oseba

POGOJI:

Kandidati za razpisano delovno mesto »dninski vodja in strugar valjev« morajo imeti poklicno šolo kovino-strugarske stroke in 7 let prakse kot strugar valjev.

Kandidati za razpisano delovno mesto »dninski delovodja« pa morajo imeti tehniško ali mojstrsko šolo strojne ali metalurške stroke, s 5-letno prakso v železarstvu.

Pismene prijave z rojstnimi in ostalimi podatki, navedbo šolske in strokovne izobrazbe ter kratkim opisom dosedanjih zaposlitev, morajo kandidati predložiti v roku 15 dni po objavi razpisa kadrovskemu sektorju Železarne Jesenice.

Kadrovski sektor

18. seja upravnega odbora Pomoč ob letošnjih poplavah prizadetim družinam

V ponedeljek, 7. novembra, je bila 18. redna seja upravnega odbora, na kateri so obravnavali tekoča vprašanja. Poleg ostalega so na tej seji sklenili:

1. Z namenom, da ob dnevu republike ne bi prišlo do takšnega neskladja pri delu, kakršno je bilo za dan mrtvih, so sklenili, da bo nedelja 27. 11. 1966 normalen delovni dan za vse obrate in za vse upravne službe. Namesto nedelje bo prost dan v ponedeljek, dne 28. novembra. V prostih dneh, v ponedeljek, torek in sredo bo delo potekalo po okrožnici, ki jo bo izdal tehnični direktor.

2. Na predlog kadrovskega sektorja glede priučevanja in uvajanja v delo delovnih invalidov na poklicni rehabilitaciji so sklenili:

Delovnim invalidom železarne pripada v času, ko so v skladu s TZIZ na rehabilitaciji, priučevanju ali na privajanju na delo na rednih delovnih mestih v železarni, poleg oskrbnine določene z odločbo pristojnega KZSZ še 10 % pribitek na oskrbnino. Ta pribitek se izračuna na osnovi višine oskrbnine in se izplača iz sredstev pred raz-

delitvijo.

Poleg tega pribitka si delovni invalid lahko pridobi pravico do posebnega dodatka v smislu nagrade za uspešno delo, oziroma za izreden uspeh pri uvajanju na delo. O upravičenosti do tega posebnega dodatka in o višini sklepa delavski svet delovne enote na podlagi predloga komisije za oceno uspešnosti, ki jo sestavljajo neposredni vodja rehabilitanta na delovnem mestu, obratovodja oziroma vodja delovne enote in referent za invalide pri kadrovskem sektorju.

Višina tega dodatka ne sme presegati, skupaj z oskrbnino

in 10 % pribitkom, višine povprečja doseženega osebnega dohodka rednih delavcev na istem delovnem mestu. Ta posebni dodatek se izplača iz sredstev osebnih dohodkov delovne enote.

3. Na priporočilo kadrovskega sektorja in komisije za ugotavljanje škode pri zadnji poplavi so na seji upravnega odbora sklenili:

— vsem prizadetim pri poplavi, ki so reševali svoje hiše in stanovanja pred prodirajočo vodo in zaradi tega niso mogli na redno delo, se prizna 5 dni izredno plačanege dopusta;

— delavcem, ki so sodelovali pri reševanju imovine železarne in pri odpravljanju (nadaljevanje na 6. strani)

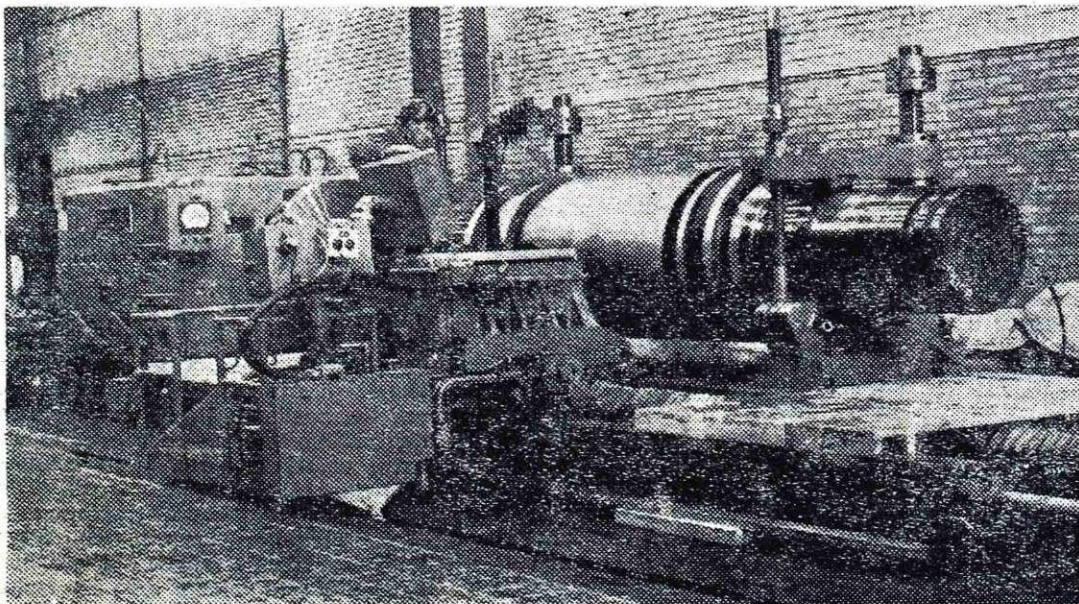
Doslej najnižja poraba električne energije

Pri električnih pečeh za proizvodnjo jekla je zelo važen ekonomski in obratovalni pokazatelj poraba električne energije na tono jekla. Ta nam poleg časovnih pokazateljev pove, ali obratuje peč dobro ali ne.

Podatki iz strokovne literature povedo, da je za agregat takšnih dimenzij in zmogljivosti kot je naša ASEA peč, pri sedanjem proizvodnem programu poraba električne energije ob solidnem obratovanju pod 600 KWh/t. Iz spodnje tabele je razvidna poraba električnega toka v posameznih mesecih letošnjega leta za to peč:

januar	— 661 KWh/t
februar	— 679 KWh/t
marec	— 652 KWh/t
april	— 656 KWh/t
maj	— 648 KWh/t
juni	— 640 KWh/t
julij	— 624 KWh/t
avgust	— 638 KWh/t
september	— 620 KWh/t
oktober	— 594 KWh/t

Tabela nam pove, da je bila poraba električnega toka letos iz meseca v mesec praktično manjša, dokler ni prišla v oktobru pod 600 KWh/t. Iz teh števil je razvidno neprestano in vztrajno prizadevanje celotnega kolektiva DE elektro jeklarne za izboljšanje obratovanja. Do zdaj najboljši rezultat je bil dosežen v preteklem mesecu in o tem smo že pisali v prejšnji številki »Železarja«. Namen današnjega prispevka je samo še s pomočjo števil prikazati uspeh tega delovnega kolektiva.

Stružnica Blaw-Knox Medart, za struženje valjev za bluming

Zakaj prekinitev dela?

V zadnjem času se v naši železarni vse bolj pogosto pojavljajo prekinitve dela, s katerimi želijo člani delovnih skupnosti izkazati svoj revolt oziroma reševati vprašanje osebnih dohodkov. Upravičeno se vprašujemo, ali smo s tem, če smo prekinili delo, res ubrali pravo pot in če je prekinitev dela res najboljša oblika, da bi dosegli izboljšanje stanja?

Bežna analiza dosedanjih prekinitev dela nam kaže, da so to obliko sprejeli člani tistih delovnih skupnosti delovnih enot, kjer se samoupravni organi in zbori delovnih ljudi bolj redko sestajajo, ali z drugimi besedami, v tistih delovnih enotah, kjer so člani nezainteresirani za delo samoupravnih organov. So primeri v naši železarni, da v enotah, kjer se samoupravni organi redno sestajajo, ne pride do prekinitve dela, pa čeprav je v teh enotah mogoče stanje slabše, kakor pa v tistih, kjer so z delom prekinili. Kje so vzroki za to?

V delovnih enotah, kjer so z delom prekinili, samoupravni organi ne izpolnjujejo svojih nalog in ne uporabljajo pravic, ki smo si jih predpisali v statutu. Člani teh delovnih enot se ne zavedajo svoje vloge kot upravljalci, še manj pa se zavedajo, kako si ustvarjajo osebne dohodke. Samo z delom ustvarjamo dobrine, ki nam prinesejo dohodek, iz katerega potem lahko črpamo denar za osebne dohodke. To pomeni, da moramo predvsem delati in čim boljše bomo delali, večji bodo naši osebni dohodki. Če pa bomo z delom prekinili in ne bomo delali, potem enostavno pljujemo v svojo lastno skledo.

Res, da moramo priznati, da naš sistem nagrajevanja, v principu pravilen, ker temelji na učinku, še ni tako dovršen, da ne bi prišlo do napak. Samo prav bi bilo, da te napake rešujemo po pravi poti in se poslužimo pravic, ki nam jih daje statut. Menim, da bi v tistih delovnih enotah, kjer so se napake pojavile in so zaradi njih prekinili z delom, bolj prav storili če bi se ravnali po statutu in zahtevali sklic zbora. Zahtevali bi lahko, da na zbor pridejo vsi odgovorni organi železarne. Na zboru bi se lahko temeljito pogovorili, postavili bi lahko svoje zahteve, lahko bi ugotovili napake, predvsem pa vzroke, zakaj je do napake prišlo. Sprejeli bi ustrezne sklepe in bi vprašanje rešili. Če bi smatrali, da je zadeva nujna, bi lahko sklicali zbor tudi v delovnem času, res bi prekinili delo za kakšno uro in bi zaradi tega trpela proizvodnja, vendar bi ta čas koristno porabili, ker bi se pogovorili in bi lahko rešili tisto, kar jih teži. Če pa ustavimo delo, stroji stojijo, proizvodnja ne teče, mi pa postavimo okrog strojev, kritiziramo in godrnjamo. Od tega nimamo nobene koristi, samo škodo, ker bomo zaradi tega manj proizvedli in dosegli manjši dohodek.

Menim, da bi k temu lahko zaključili, da v prihodnje dobro premislimo, preden se odločimo za prekinitev dela. Predvsem pa moramo najprej ugotoviti, kakšne koristi bomo od tega imeli in kakšno škodo bomo povzročili le sebi.

- mp -

Finančno poslovanje ta

Ob tridesetletju je ponavadi že dokaj jasno, kako smo poslovali v tekočem letu in kakšen bo približno končni letni obračun.

Na PLAVŽU so krepko presegli količinski plan. Izdelali so 101.375,7 tone, namesto planiranih 91.000 ton grodlja.

Planirano — 882,13 N din/t, stroški proizvodnje — 796,49 N din/t, vrednost proizvodnje — 884,86 N din/t.

Pri kvalitetnem programu ni izrazitega odstopanja od planiranega programa. Pri rudnem vložku so znižali stroške za 3.018.981,12 N din. Uporabljali so cenejši vsip. Po planu je bila predvidena za tono rudnega vsipa cena 190,85 N din, dejanski strošek pa znaša 182,06 N din za tono. Zaradi nižje cene za enkrat klasirani ljubijski limonit so znižali stroške za 269.839,01 N din, zaradi manjše količinske porabe rude pa za 1.697.642,56 N din, zaradi spremenjene sestave vložka so stroški nižji za 1.051.599,55 N din. Torej so skupno pri rudi stroški nižji za 3.018.981,12 N din.

Pri koksu, s kalom vred, so stroški v primerjavi s planom nižji za 114,28 kg/t, ali 4.749.858,64 N din.

Poraba mazuta je manjša za 1,95 kg/t in 29.015,75 N din. Manjša poraba mazuta je negativna, saj povečuje porabo koksa, ki je dražji od mazuta.

Skupaj so torej stroški za vložek nižji za 7.529.963,72 N din. Tudi pri predelavi so zaradi visoke proizvodnje stroški nižji od planiranih in sicer za 1.150.991,40 N din.

Skupno so torej na plavžu v primerjavi s planom znižali stroške za 8.680.955,12 N din. To znižanje ne odstopa mnogo od knjižnega znižanja, ki znaša 8.958.375,57 N din.

V MARTINARNI količinskega plana niso izpolnili, saj so proizvedli le 234.381,06

tone, namesto planiranih 267.080 ton jekla. Toda ker so izdelali boljše kvalitete kot je predvideval plan, so stroški ob tridesetletju knjižno še vedno nižji zaradi večje vrednosti izdelkov.

Skupna količinska poraba je v primerjavi s planom za 1.129.761 kg manjša. Predvsem gre to na račun domačega starega železa. Zaradi tega so bili stroški nižji za 350.225,91 N din.

Zaradi višje cene domačega surovega železa, sive in jeklene litine, v primerjavi

s planiranimi cenami, so višji tudi stroški in sicer za 205.461,54 N din. Zaradi različne sestave vložka od planirane (večja poraba ostružkov in domačega surovega železa) so stroški nižji za 2.076.124,40 N din.

Skupaj z višjimi stroški za indijsko rudo in nekovinske dodatke pa so stroški pri neto vložku še vedno za 1.361.699,29 N din nižji.

Pri predelavi so stroški v primerjavi s planom precej višji in sicer za 3.487.252,18 N din. Pri tem odpade samo na remont 1.809.458,27 N din zvišanja stroškov in na amortizacijo, obresti ter na zavarovanje 1.049.562,01 N din zvišanja stroškov. V glavnem

V OTK kontrolirajo kvaliteto proizvedenga jekla

Jesensko cvetje

V zadnjem času pogosto slišimo in beremo v časopisih, da je Zavod za socialno zavarovanje zašel v finančne težave, ki se vrtijo v približno 70 milijardah izgube. Vzrokov za to je seveda več, vsekakor pa jih bo treba premagati. Lahko samo več vplačamo, ali manj dobimo. Pri tem zadnjem nastajajo razne spremembe.

Smo v dobi, ko pokojnine pomenijo velik del stroškov zavoda in lahko samo še narastejo. Torej ni čudno, če je pod drobnogledom to vprašanje.

Med ugotavljanjem previsokih stroškov zavoda lahko v časopisih berete, kako so znali posamezniki poiškati luknje v prejšnjih predpisih in si zagotoviti neupravičene, previsoke pokojnine. To so bili lahko samo ljudje, ki so imeli dovolj vpliva na določenih položajih. Težko bi razumeli, da so bili to fizični delavci — proizvajalci.

Stališča raznih forumov, predvsem pa zavoda, so rodila predpise, ki bi bili morda nekako skladni z našo zakonitostjo po letu 1970, so pa vse prej kot to za čas, v katerem živimo.

Računanje osnov za pokojnino po ključu, ki je v veljavi, bo namreč do tega časa povzročilo za prizadete ljudi neljube posledice. Po letu 1970, ko morajo vse gospodarske organizacije urediti delo na 42-urni teden, bodo razlike šele odstranjene, če bomo ta urnik res uvedli, sicer pa bodo razlike ostale.

Zato bi bilo prav, da so zavarovanci vsaj približno seznanjeni z osnovnim sistemom določanja pokojninskih osnov. Ne gre za čas, ali se osnova računa za eno, dve, tri leta, morda tudi pet. Zakon te zadeve ureja za vse državljane enako, vsaj za vse, ki se v istem letu upokojijo. Drugo pa je vprašanje, kolikšen je tvoj osebni dohodek, ki ti je tudi po zavodu priznan. Ker se osebni dohodek obračunava mesečno, ker mesečno odplačujemo zavodu njegov del, nas vsekakor tudi najbolj zanima, kako zavod po zadnjih predpisih priznava naše dajatve oziroma naš dohodek za pokojninsko osnovo.

Obdavčljivi dohodek (mesečni) delijo z dejansko opravljenimi urami,

če je le-teh več kot 208 na mesec. Rezultat je povprečni urni osebni dohodek, ki ga pomnožijo z 208, kar naj bi predstavljalo osnovo za določitev pokojnine, seveda po odstotku, ki ga z leti službe dosežeš. Če pa svoj mesečni dohodek dosežeš v 208 ali manj urah, je le-ta brez procedure tudi osnova za pokojnino. Tu zdaj nastaja precejšnja razlika, razlika v ceni dinarja, ki ni za vse državljane enaka. Ni toliko važna vsota kot ura. Če nekdo lahko v 208 ali manj urah npr. zasluži 300.000 dinarjev, se mu to v celoti prizna v osnovo za pokojnino, in ima do tega tudi pravico, saj je od vse te vsote plačeval zavodu svoj del. Nekaj čisto drugega pa je, če je nekdo recimo zaslužil 100.000 dinarjev v več kot 208 urah. Manipulacija z deljenjem in množenjem da rezultat, ki je sicer ugoden za zmanjševanje milijardnih primanjkljajev, ne pa za zavarovance, čeprav je prav tako od celotne vsote plačeval enak odstotek zavodu. Toda ker je delal v podaljšanem delovnem času, ali po naše v nadurah, so mu to nekje zamerili in vrednost njegovega dinarja diskvalificirali.

Da bi bila slika bolj jasna, si po-

magajmo s števkami. Oglejmo si primer dveh, ki sta oba zaslužila 100.000 S din, le s to razliko, da je prvi zaslužil to vsoto v 208, drugi pa v 248 urah mesečno;

1. 208 ur = 100.000 din × 85 % = 85.000 S din

2. 248 ur = 100.000 din : 248 = 403 × 208 = 83.824 × 85 % = 71.240 din.

Pri polni pokojnini (85 %) ima torej prvi 85.000, drugi pa 71.240 din pokojnine, čeprav sta oba plačevala zavodu enake zneske.

Po vsem tem imaš vtis, da zavod podpira, kar je sicer lepo in prav, krajši delovni čas. Vse prej kot lepo pa je, da delavcu, ki pusti takorekoč življenje v podjetju, saj zaradi nujnosti ali specifičnosti svojega delovnega mesta mora delati več ali vse nedelje, medtem ko si drugi državljani izmišljajo razne vikende in zabave, ne prizna vsote, ki jo je zavodu dejansko plačal. Izgovor, da je ta ukrep boljši od administrativnega za čim prejšnjo odpravo nadur, lahko jemlje resno le človek, ki ni imel sreče, da bi takšno delo na lastni koži poizkusil. Vsaj sedaj po reformi bi človek pričakoval, da bo konč-

lilnic v devetih mesecih letošnjega leta

so se torej povečali fiksni stroški, kar je posledica nizke proizvodnje. Ker pa so v martinarni izdelovali več vredne kvalitete, se je martinarna izvela od skupnega zvišanja 2.125.552,89 N din kot razliko med planom in stroški proizvodnje in vrednostjo proizvodnje.

Planirano — 1.052,17 N din/t,
stroški proizvodnje — 1.061,24 N din/t,
Vrednost proizvodnje — 1.061,34 N din/t.

Če upoštevamo znižanje predhodnih obratov, to se pravi, če bi obračunali stroške proizvodnje martinarne po dejanskih nabavnih cenah in ne po planskih, bi bila cena SM jeklu mnogo nižja in sicer 977,18 N din/t- kar bi pomenilo skupno znižanje v primerjavi s planom za 19.702.071,63 N din.

Na električni ASEA peči v elektro jeklarni so prekoračili količinski plan, saj so proizvedli 43.176,3 tone proti planiranim 35.320 tona jekla. Pri kovinskem vložku s kovinskimi dodatki in indijsko rudo so stroški nižji za 7.167.433,56 N din, pri nekovinskem vložku in dobropisih pa višji za 433.861,94 N din. Skupni stroški za neto vložek so torej nižji za 6.733.571,62 N din. Pri predelavi so zaradi visoke proizvodnje stroški nižji za 1.293.404,87 N din. Skupno so torej na ASEA peči v primerjavi s planom znižali stroške za 8.026.976,49 N din. Knjižno znižanje pa znaša 1.219.528,99 N din, ker so izdelovali na ASEA peči slabše kvalitete kot je bilo planirano, toda še vedno rentabilno.

Planirano — 1.373,22 N din/t,
stroški proizvodnje — 1.099,74 N din/t,

vrednost proizvodnje — 1.184,32 N din/t.

Na BBC električni peči je plan predvideval 10.560 ton proizvodnje, izdelali pa so le 7.873,4 tone jekla. V primerjavi s planom so pri kovinskem vložku porabili manj starega železa in več legiranih odpadkov, kar je povečalo stroške za 1.262.656,33 N din. Ker so izdelovali boljše kvalitete so stroški za kovinske dodatke višji za 2.873.395,21 N din. Skupni stroški za vložek so torej višji za 4.097.626,72 N din. Pri odpadkih so znižali stroške za 575.117,39 N din,

stroški za predelavo pa so višji za 237.463,88 N din. Skupno so torej na BBC peči v primerjavi s planom stroški višji za 3.759.973,21 N din, vendar knjižno znaša to zvišanje le 203.402,56 N din, ker so izdelovali dobre kvalitete.

Planirano — 1.840,12 N din/t,
stroški proizvodnje — 2.068,95 N din/t,
vrednost proizvodnje — 2.135,47 N din/t.

V SIVI LIVARNI so odlili namesto planiranih 8.241 ton 7.938,545 tone izdelkov. Pri kovinskem vložku so stroški

nižji za 380.942 N din, pri predelavi pa višji za 6.333,23 N din. Skupno znižanje znaša torej 374.608,77 N din. Knjižno znižanje pa je zaradi kvalitetnih izdelkov še večje in sicer za 617.391,34 N din.

Planirano — 1.407,55 N din/t,
stroški proizvodnje — 1.360,31 N din/t,
vrednost proizvodnje — 1.438,09 N din/t.

V JEKLOLIVARNI so planirali 1.123 ton, odlili pa 1.222,49 tone odlitkov. Pri kovinskem vložku in odpadkih so stroški nižji za 50.319 N din, pri predelavi pa za 68.510,46 N din. Skupno so torej znižali stroške za 118.829,45 N din, knjižno pa zaradi kvalitetnejših izdelkov za 474.897,18 N din.

Planirano — 3.457,12 N din,
stroški proizvodnje — 3.359,88 N din,
vrednost proizvodnje — 3.748,43 N din.

V KOVINOLIVARNI se delno zaradi uporabe odpadnega bakra in delno zaradi kvalitetnih izdelkov knjižno

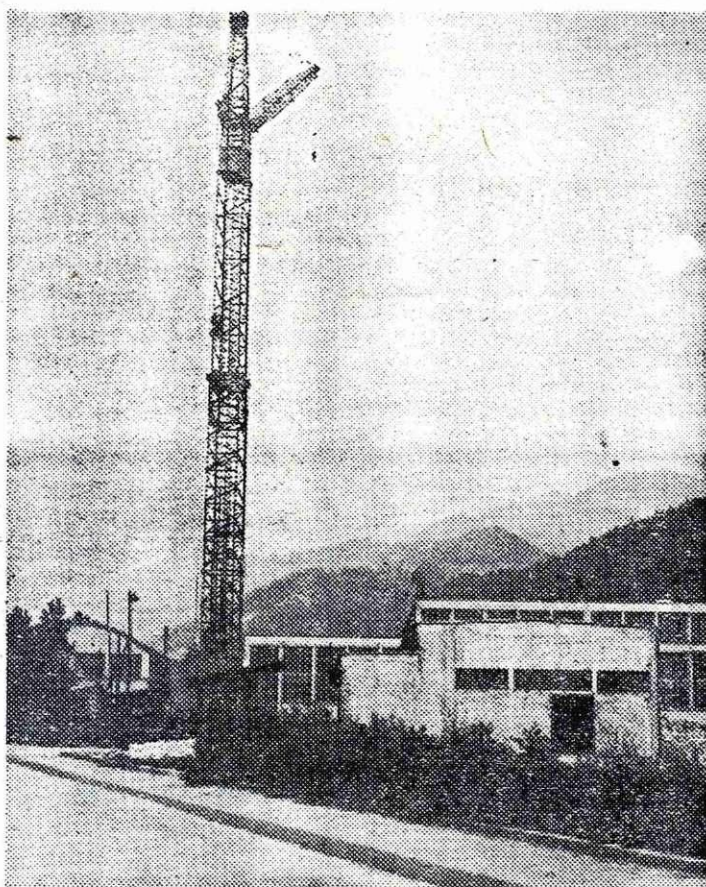
zelo znižali stroške in sicer za 789.219,18 N din.

Tudi v MODELNI MIZARNI izkazujejo zaradi manjšega števila izdelovalnih ur knjižno znižanje za 142.111,59 N din.

Na električni peči v livarni so sicer proizvedli 10.472,27 tone, namesto planiranih 569,7 tone, vendar so stroški zaradi kvalitetnih izdelkov za 74.355,80 N din nižji.

V šamotarni so ob tričetrtletju izdelali 17.408,4 tone izdelkov, namesto planiranih 14.486 ton.

Stroški za vložek so zaradi večje porabe surove in žgane glin, boksita in odpadkov, kar ni bilo planirano, višji za 36.805,08 N din. Dobropisi izkazujejo znižanje za 42.064,10 N din, tako da so skupni stroški za neto vložek nižji za 5.259,02 N din, stroški predelave pa višji za 102.163,38 N din. Skupni stroški so v šamotarni v primerjavi s planom višji za 48.807,36 N din, knjižno pa le za 24.549,95 N din, ker so bili izdelki bolj kvalitetni.

Dvigalo, ki bo pomagalo pri nadaljnji izgradnji aglomeracije, je že pripravljeno

Stroški talilnic:

kamnomol apnenca
kamnomol dolomita
apnenica
pražilne peči
aglomeracija
čistilci plina
granul. žlindre
plavžne peči
SM peči
ASEA električna peč
BBC električna peč
žarilnica elek. peči
strugarna blokov
modelna mizarna
siva livarna
jeklolivarna
kovino livarna
elektropeč v livarni
šamotarna

N din

+ 97.672,96
+ 3.671,14
— 83.233,37
+ 425.810,44
+ 702.764,99
— 11.485,20
— 257,49
— 8.958.375,57
— 23.937,22
— 1.219.528,99
+ 203.492,56
— 12.203,94
+ 81.123,04
— 142.111,59
— 617.391,34
— 474.997,18
— 789.219,18
— 74.355,80
+ 24.549,95

skupaj

— 10.845.131,39 N din
L.

no dinar samo dinar in nič drugega. Kako bi na primer izgledalo, če bi šla dva občana v isto trgovino in bi eden dobil kilogram kruha za 100, drugi pa za 120 dinarjev. V zavodu izgleda, je taka trgovina zakonita.

Če o tej zadevi govorijo s ljudmi, ki na tem delajo, med drugim dobi odgovor, da zavod ne prizna 75% dodatka, ki delavcu v železarni na primer pripada za nadurno delo. Čudno, ne brani pa se isti zavod vzeti svojega deleža od tega dohodka.

Na vsa ta zamotana vprašanja se vsiljuje odgovor, da ima naš samoupravni sistem vse materialne, organizacijske in fizične sposobnosti ter možnosti za ureditev časa in dela, ker pa tega noče urediti, naj ga k temu prisilijo delavci, ki morajo delati nadure.

Življenje pa ni zgolj teorija. Kaj naredimo v železarni z delavcem, ki noče v nedeljah delati? Običajno najprej izgubi stimulacijski faktor, nato pa se ga, če ne pomaga, iznebimo s premostitvijo in podobno. Tovarna je v rekonstrukciji, ki naj zagotovi več dohodka z manj ljudmi, torej možnosti za ureditev dela bodo, sedaj jih pa še ni; v procesu re-

konstrukcije pa jih potrebujemo celo več. Prehod na novo ponekod celo zahteva dodatno prekomerno delo, to pa zato, da bo ob zaključku čim manj težav s prekvalifikacijami.

Vemo, da bomo prišli do 42-urnega tednika, vemo pa tudi, da še ne letos in še prihodnje leto povsod ne. V kratkem času tega enostavno ni mogoče izvesti, vsaj brez določenih premikov zunaj podjetja ne. Zato moramo delati še vedno po tradiciji, čeprav niso več moderne. Imamo pač smolo, da se da naše delo meriti v metrih, tonah in še dinarjih. Nimamo sreče kot jo imajo razna distributivna ali druga podjetja, ki živijo na račun proračuna. Tega nesorazmerja nas donekle reši le modernejša proizvodnja jekla. O tem, kdo je kriv, da nismo rekonstrukcije začeli že prej, se da govoriti, verjetno pa najmanj tisti, od katerega sedaj zavod zahteva rešitev dela in časa. Ljudje, ki v železarni opravljajo nadure, so v precepu. Če ubogajo zavod, jih tepe podjetje, če ubogajo podjetje, jih tepe zavod. Še sreča, da imamo tako potrpežljive ljudi.

Imamo pa v železarni še nekaj stvari, ki nas žulijo. Vzemimo sitem

nagrajevanja. Zaradi nizkih osnov je bil direktno oškodovan že prenekateri delavec v času bolezenske odsotnosti, ki ni bila posledica obratne nesreče. Upajmo, da bo zadnji sklep DSŽ, da se to uredi do 1. januarja 1967, vendarle uspešen, čeprav po več kot enoletni razpravi. Nerešeno je je tudi vprašanje financiranja malic. Dvomim pač, da bi ljudje sploh malicali, če bi dobili namesto bonov dinarje v okviru osebnih dohodkov, kar praktično je. S tem skrbimo za take ljudi, ki jim manjka razsodnosti, udarimo pa vse, saj jih z boni prisilimo, da kupujejo samo v naših kantinah in le to, kar je pripravljeno, pa če posamezniku prija ali ne. V našem podjetju je brez dvoma dovolj želodčarjev, ki so nujno skregani z večnim toplim in mrzlim fižolom. Res pa je tudi to, da ta denar, ki ga dobimo v obliki bonov in ki ne predstavlja tako majhne vsote, ni vstet v pokojninsko osnovo.

Ljudje tudi precej negodujejo zaradi kvartalne in letne delitve dohodka. Letos smo to doživeli že dvakrat, toda številki v mesečnih obračunih ni bilo. Zaradi tega ljudje ne vedo, ali bo to vsoto v pokojninsko osnovo

ali ne. Končno to ne more biti drugega kot osebni dohodek. Kdo naj da kolektivu nagrado, če ne njegovo lastno delo. Če pa že zaradi tehnike izplačila ni potrebno, da bi to vnašali v plačilne liste in se vseeno v pokojninsko osnovo prizna, potem bi morali to ljudem povedati- da ne bi po nepotrebnem tavalili v megli.

Te zadeve sem omenil, ker ali niso jasne, ali pa ne prav postavljene. V »Železarni« je bilo objavljeno vprašanje, kaj naj dela naša sindikalna organizacija. Morda je moj sestavek del odgovora. Mar je prav, da se posameznik ubada s stvarmi, ki jim ni kos. Pravna posvetovalnica, ki jo organizira občinski sindikalni svet, je vsekakor pozitivna, vendar ima bolj posvetovalni značaj. Ne more biti nekega močnejšega revolta, če zadeve ne bo vzela v roke organizacija.

Kot primer navajam sklep sindikalnega odbora Javornik I, da je dolžna sindikalna podružnica podjetja urediti z zavodom vprašanje enakih prispevkov za različne pokojnine, ali pa naj, če se to urediti ne da, zahteva, da bomo v pokojninski sklad plačevali določen odstotek od dohodka na 208 ur. Jaka

za oktober

81 sprejetih delavcev, 78 obračunanih delavcev, 7 sprejetih uslužbencev in 3 obračunani uslužbenci.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

PAVEL BALOH, 1910, martinarna — 27 let v ZJ; FRANC GRASIC, 1898, žičarna — 18 let v ZJ, VIKTOR JAMAR, 1908, strugarna valjev — 36 let v ZJ; JOŽE KOREN, 1908, gradbeni oddelek — 17 let v ZJ in ANTON ROT, 1911, promet — 26 let in pol v ZJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

LUDVIK BERGLEZ, 1916, žarilnica — 20 let in pol v ZJ; ALOJZ BIZJAK, 1916, varnostna služba — 19 let v ZJ; MIHAEL JENSTERLE, 1913, žičarna — 21 let v ZJ; KARL KNAUS, 1909, kamnolom — 21 let v ZJ in ANTON KODER, 1909, martinarna — 26 let v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko prisluženi pokoj!

Upokojen, vendar bo še delal v ZJ:

VIKTOR ROZMAN, 1910, valjarna 1300 — 24 let in pol v ZJ.

IZKLJUČENI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE:

Ivan Bem, 23. 11. 1926, valjarna 2400; Pavel Bertoncelj, 23. 4. 1943, Javornik III; Milan Bizjak, 8. 10. 1949, valjar-

na 2400; Vojislav Davidovič, 24. 5. 1940, toplotna energija; Stane Dvoršak, 2. 1. 1951, promet; Jože Fabjan, 12. 9. 1936, žičarna; Martin Gačnik, 10. 11. 1936, hladna valjarna; Aleksander Gečele, 1. 9. 1948, lahka proga; Anton Golob, 17. 4. 1935, plavž; Jože Gomzi, 30. 11. 1948, žičarna; Gabrijel Grm, 26. 3. 1948, žična valjarna; Ivan Hrovat, 1. 3. 1949, Javornik I; Ivan Klobasa, 9. marca 1939, Javornik I; Janez Kobentar, 1. 6. 1940, transport; Rudolf Komac, 28. oktobra 1945, transport; Halil Kurtović, 18. 4. 1943, šamotarna; Anton Maček, 30. 7. 1924, promet; Alojz Melch, 17. 5. 1944, transport; Anton Mežnar, 6. 1. 1925, Javornik I; Helena Mirtič, 6. 5. 1948, tekači; Alojz Pezdarnik, 31. 10. 1940, livarna; Živko Popovič, 10. 8. 1946, hladna valjarna; Dušan Sedovnik, 16. 8. 1949, promet; Franc Seljak, 20. 2. 1950, transport; Anton Sodja, 27. 11. 1937, promet; Maks Stegnar, 2. 10. 1919, valjarna 2400; Hamdija Zahič, 5. 5. 1936, martinarna in Alojz Zupan, 15. 9. 1948, elektrooddelek.

VALJARNE JAVORNIK I

Joža Kašca, valjavec, si je pri valjanju okroglega železa, ko so mu spodrsnile klešče in je z levo nogo stopil naprej ter zadel na valjanec, poškodoval piščal na levi nogi.

Mohamed Kovačević, valjavec, je z drogom pomagal reševati valjanec in si pri tem lažje poškodoval desno nogo.

Vlado Vilfan, brusač na rafama stroju, je zbrusen kos tako nesrečno vrgel na kup, da si je poškodoval tretji in četrti prst na levi roki.

Ivana Berlota, valjavca na srednji progi, je valjanec, ki se je zadel v ploščo in odskočil, opeknel na roko.

Marjan Drole, pomočnik pri škarjah, je odpenjal ingote, stopil na opeko in si pri tem izvinil desno nogo v gležnju.

Joža Renko, vodja zakladnega stroja, si je pri dviganju materiala z Demag mačkom, ko se je utrgala žična vrva, poškodoval hrbet.

Radko Džordževski, brusač na rafama stroju, je z žerjavom razkladal gredice. Pri tem ga je veriga oplazila po obrazu in ga lažje poškodovala.

JAVORNIK II

Franc Jan, transporter na pultu, je šel čez transportni trak na progi in si pri tem poškodoval gleženj na desni nogi.

Fadil Avdić, rezalec na skupinskih škarjah, je s kleščami prijel pločevino. Ker so klešče popustile, je zamahnil z roko in zadel v vogal pločevine ter se skozi ro-kavico urezal na prvi in drugi prst desne roke.

Albin Vendramin, ravnalet pločevine, je z žerjavom prestavljal kup pločevine. Ker ni bil kup dobro podložen, je hotel to popraviti. Žerjavovodja pa je predčasno breme spustil in ponesrečencu je pritisnilo palec.

VALJARNA BELA

Ibrahim Raković, prebiralec slabov, je z žerjavom pre-

našal odpadke. Ko je žerjavovodja spustil kos na kup, se je le-ta zamajal ter ponesrečencu poškodoval prvi prst na levi nogi.

ZIČNA VALJARNA

Rudi Golja, valjavec, se je pri ponovnem nameščanju zaščitne ograje, ki jo je odstranil, ko je meril skok med valji, urezal s probo na dlan desne roke.

Feliksa Korena, dninskega delovodja, je med urejanjem valjev na prvem ograjdu proge 270, opeknel valjanec s proge 330 na desno nogo.

Ludvik Knaus, razkladalec blumov, je z verigo zapenjal kup. Ker je ponesrečenec prepozno spustil verigo, mu je le-ta, ko je žerjavovodja breme dvignil, poškodovala tretji prst na desni roki.

Franc Svetina

Pri opravljanju službene dolžnosti se je smrtno ponesrečil naš sodelavec

VINKO SUŠNIK delovodja tesarjev

Pokojnega sodelavca, ki je delal v našem podjetju skoraj 17 let, bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. Svojem naše iskreno sožalje.

Delavski svet žel zarne, uprava podjetja, obratovodstvo gradbenih delavnic, tovarniški komite ZKS in IO sindikalne organizacije Železarne Jesenice

Prebivalcem Podmežaklje

Društvo prijateljev mladine terena Podmežaklja bo pozimi organiziralo za prebivalce Podmežaklje družabne večere, ki bodo vsako soboto ob 19.30 uri od 12. novembra dalje. Predvajali bodo zanimive ozkometražne filme ter prirejali skeče in druge zabavne igre, nato bo prosta zabava. Udeležencem družabnih večerov bodo postregli v bifeju. Družabne večere bo DPM organiziralo z geslom: »Več družabnosti in medsebojnega sodelovanja!«

Smrt v valovih Save

V sredo, 9. novembra, se je zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje 54-letnega delovodje tesarjev na gradbenem oddelku Vinka Sušnika. Pokojni Sušnik je bil v naši železarni zaposlen 17 let, od leta 1960 dalje pa je bil delovodja tesarjev na gradbenem oddelku. Bil je zelo dober tesar in delovodja ter vaje del na višini in sploh na nevarnih delovnih mestih.

Poplave v preteklem tednu so poškodovale tudi cevovod na relaciji Jesenice — Bela. Zato je bil odrejen komisijski ogled in imenovana devetčlanska komisija, da na kraju samem določi način, kako bodo okvaro odstranili in podvzeli tudi potrebne varnostne ukrepe. V sredo zjutraj okrog 7. ure je odšla na kraj, kjer je bil cevovod pokvarjen, devetčlanska komisija, ki so jo sestavljali strokovnjaki za tovrstna dela. Ker je bil material sipek, je po vsej verjetnosti delovodja Sušniku spodrsnilo, da je padel in nato potegnil za seboj še obratovodjo gradbenega od-

delka Teodorja Okrožnika. Naenkrat sta se oba znašla v Savi in se poskušala rešiti iz mrzle vode. Obratovodju Okrožniku je to uspelo, toda delovodja Sušnika je Sava odnesla še kakih 800 metrov naprej in ga naplavila na sipino. Takoj so prihiteli na pomoč tudi sodelavci s prometnega oddelka, vendar so bila vsa prizadevanja zaman. Poškodovanega Sušnika so odpeljali v jeseniško bolnišnico, vendar so ugotovili smrt.

V veliki zmoti smo bili, ko smo mislili, da so poplave mimo, oziroma da vodna stihija, ki je v preteklem tednu pustošila na Jesenicah, ni zahtevala žrtev. Presenetila pa nas je žalostna novica o smrti našega sodelavca Vinka Sušnika. Če narasla Sava ne bi poškodovala cevovoda, bi lahko še vedno tako solidno in vestno kot prej opravljal dolžnost na delovnem mestu delovodje tesarjev. Pokojnega Sušnika so prepeljali v Gorje, kjer je bil doma in ga tam tudi pokopali. — or

KAMION V AVTOBUS — V bližini gostišča Pod Kepo v Mojstrani sta v torek popoldan trčila delavski avtobus podjetja Ljubljana transport — PE Jesenice in kamion znamke TAM. Šofer kamiona je vozil preveč po sredini ceste in trčenje je bilo neizbežno. Šofer avtobusa se je hotel izogniti trčenju in je zato zavožil na skrajno desno ter s ceste na vrt in pri tem podrl ograjo, vendar je že pred tem tovornjak trčil v avtobus. Na srečo je bilo le nekaj delavcev lažje poškodovanih, posledice pa bi bile mnogo hujše, saj je le malo manjkalo, pa bi se avtobus s potniki vred prevrnil.

Torej spet prometna nesreča, ki opozarja, kako nujno je popravilo oziroma razširitev ceste v Zgornjesavsko dolino. Pred nami je čas snega in poledice, ko se bo nevarnost nesreč še povečala. Na žalost bo cesta še naprej neprimerna za tak promet kot je sedaj na tej cesti, potniki se bomo še naprej, prav nič pretirano rečeno, v avtobusih bali za svoja življenja.

Na temo: Sindikalna organizacija nekdanj in danes

Zdi se mi aktualno vprašanje, ki ga je načel pisec — or pod tem naslovom v 43. številki *Železarnja in smatram, da bi bilo prav, da bi o tem spregovorili nekaj več. Pričakovali smo, da bodo morda nekdanji ali sedanji sindikalni funkcionarji posegli v razpravo, nekaj iz prakse nekaj iz teorije, kaj naj bi predstavljali sindikat v današnjem, tako hitro se razvijajočem gospodarskem in političnem življenju kolektiva?*

Sama sem že sedem let član sindikalnega odbora in tako nujno spremljam, lahko bi rekla, nihanje med upoštevanjem in skoraj zanemarjanjem sindikalne organizacije. Smatram, da se je sindikalna organizacija v zadnjih letih nekoliko izneverila svojim bistvenim nalogam. Razumljivo je, da so del njenih nalog prevzeli zbori proizvajalcev, ki tudi v glavnem rešujejo konkretne naloge in probleme v zvezi s proizvodnjo ter samoupravni organi delovnih enot, ki v podjetjih uveljavljajo pravilno politiko samoupravljanja. Mislim pa, da bi morala biti sindikalna organizacija zvest spremljevalec letih, ker ima kot najmasovnejša vso pravico in možnost posredovati razne zaključke in predloge ali zahteve delovnih kolektivov omenjenim organom — če naj upoštevamo samoupravljanje od spodaj navzgor — ter obratno, pomagati istim pri uveljavljanju pravih stališč.

Strinjam se s piscem, da se je sindikat v zadnjih letih precej osredotočil le na razdeljevanje denarne pomoči (v kolikor dopuščajo denarna sredstva), prostih mest v počitniških domovih in organizacijo izletov in športnih tekmovalij. Res je, da je to nepogrešljiva dejavnost in velik doprinos k širjenju in popularizaciji raznih oblik rekreacije, vendar je to preozko delovanje za organizacijo s takšno tradicijo in mobilizacijsko zmožnostjo.

Ze večkrat sem imela priliko poslušati polemiko, ali naj bi se sindikat potegoval za nekakšne večje pravice članov kolektiva ali ne? S tem ne mislim trditi, naj bi sindikalni funkcionarji nadaljevali s prakso nekdanjih delavskih zaupnikov. Bistvo uveljavljanja sindikalne organizacije je precej drugačno, skladno s pogoji, ki mu jih nudi in pravicami, ki mu jih daje današnja družbena ureditev. Toda mislim, da vse preradi skomignemo z rameni in se izognemo razčiščevanju teh pojmov, posebno če sami nismo prizadeti.

Ob tem mislim tudi na izjavo tovarišice iz elektroodnega oddelka, ki je v svojem članku napisala glede ustavitve dela v elektroodnem oddelku, da ni čutiti tiste prizadevnosti od strani članov sindikalne organizacije, kakor nekoč. Njeno mišljenje bi popravila le v toliko: Tudi današnja sindikalna organizacija obrata bi bila dolžna, da bi obvestila člane kolektiva, v kakšnem finančnem položaju se oddelki trenutno nahajajo, jim raztolmačila, zakaj je do tega prišlo, ali pa poiskala

način in sredstva, da bi se to stanje popravilo še pred izplačilom. Ali pa morda to ni bila njena naloga? Potem se moramo vprašati, čigava naloga je to?

Kaj je lažje: požar preprečiti ali pa ga gasiti?

Zavedati se moramo še nečesa. Celotna notranja zakonodaja ni povsod vsklajena ter ima včasih kak ukrep prej negativne kakor pozitivne posledice. Ali ni tudi sindikat eden tistih, ki bi moral o tem razpravljati? Npr. Temeljni zakon o delovnih razmerjih ureja vrsto zakonitosti samo okvirno, prepušča pa delovnim organizacijam, da s svojimi predpisi konkretizirajo posamezna vprašanja z internimi določili. Morda zveni to nekoliko nezaupno, toda priča smo, da se je pokazala potreba po ustanavljanju

nju pravnih posvetovalnic v okviru Občinskih sindikalnih svetov, ki je na primer v Kranju že opravičila v kratkem času svojega poslovanja svoj obstoj! Kdo je v njej iskal pomoč? Verjetno člani kolektivov! Če bi se sindikalni odbori tako aktivno, kakor govorimo, da bi bilo nujno, vključevali in angažirali v pomoč samoupravnim organom, potem ob koncu leta predsedniki ne bi preiščevali, kaj naj napišejo v letna poročila, ki jih bodo brali članom na občnem zboru. Člani bi čutili prisotnost sindikalne organizacije v kolektivu in bi z njo tudi računali. Vsekakor pa bi za vodstvo sindikalne organizacije morali izbirati ljudi, ki bi bili za delo v tej organizaciji zainteresirani, uspeli pa bi predvsem s podporo ostalega članstva in le tako bi si ta organizacija lahko lastila del vodilne vloge z najširšimi demokratičnimi ukrepi, podrejena samo enemu osnovnemu cilju — graditvi socialističnih družbeno-političnih odnosov.

MI

Proizvodnja v oktobru 1966

Izpolnitev po obratih:

delovna enota	izpolnitev programa v %
plavž	110.4
martinarna	93.9
elektrojeklarna	124.7
livarne	112.9
šamotarna	108.6
talilnice	102.2 %
bluming	104.5
težka proga	104.4
srednja in lahke proge	111.8
žična valjarna	102.9
valjarna 2400	107.3
valjarna 1300	102.0
jeklovlek	98.0
valjarne	105.0 %
hladna valjarna	71.0
žičarna	84.1
žebeljarna	104.2
cevarna	113.5
elektrodni oddelek	106.3
predelovalni obrati	87.7 %
ŽELEZARNA:	102,2 %

Železarna Jesenice je v oktobru izpolnila operativni program skupne proizvodnje s 102,2 %, plan blagovne proizvodnje pa s 73,9 %.

Kako je z zunanjo trgovino

Da bodo člani kolektiva seznanjeni, kako potekajo zunanjetrgovinski posli, objavljamo kratek potek te dejavnosti za obdobje od 1. januarja do 30. septembra 1966.

Po pogodbi in sporazumu s centralo Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino v Beogradu za leto 1966, katere podpisnik je Združenje jugoslovanskih železarn, s podpisnik pa posamezna železarna, je določeno za nakup deviznih sredstev, ki so potrebna za nabavo surovin in drugega repromateriala po individualnem uvozu, da Železarna Jesenice ustvari naslednji devizni priliv z izvozom lastnih izdelkov:

s konvertibilnega področja	1.800.000 dolarjev
z vzhodnega področja	380.000 dolarjev
ostali kliring	920.000 dolarjev
skupaj	3.100.000 dolarjev

Najbolj aktualno in zelo kritično je konvertibilno področje, zato bom v nadaljevanju obravnaval samo to področje.

Zakon o deviznem poslovanju s tujino predpisuje, da morajo prispeti plačila za izvoženo blago v državo najpozneje v 90 dneh po carinjenju. Da bi si zagotovili pravočasni priliv po izvozu, zlasti s konvertibilnega področja s predpostavko, da je naše povprečje priliva deviz krajše od 90 dni, smo morali zvišati fizični obseg izvoza za okrog 23,78 % in to na 2.228.000

dolarjev. S tem preventivnim ukrepom naj bi po možnosti zagotovili izpolnitev pogodbenih obveznosti do banke, ki nas oskrbuje z deviznimi sredstvi. Izvoz se v preteklih

9 mesecih ni odvijal tako kot je bilo predvideno in v zvezi s tem ni bil priliv izpolnjen v zamišljeni višini, kar se odraža pri dodeljevanju deviz za uvoz, saj smo dobili le 56,40

odstotkov od pogodbenega zneska.

Zaradi lažjega razumevanja prikazujem potek izvoza v tabelarnem pregledu:

(nadalj. na 10. strani)

Karel Korenini šestdesetletnik

V četrtek, 17. novembra bo praznoval 60-letnico naš sodelavec Karel Korenini, obratovodja konstrukcijskih delavnic.

Karel Korenini se je rodil pred 60. leti v Ljubljani. Že v zgodnji mladosti je vzljudil edinstveni gorski svet. Takoj po odlično opravljeni diplomski na srednji tehniški šoli v Ljubljani se je pred 39. leti, 1. februarja 1927 zaposlil v jeseniški železarni. Najprej je bil v konstrukcijskem biroju, po drugi svetovni vojni pa kot priznan strokovnjak vodi oddelke konstrukcijske delavnice na Jesenicah.

Karel Korenini pa ni samo priznan strokovnjak v železarni. Poznamo ga tudi kot violinista in člana simfoničnega orkestra jeseniške glasbene šole, še bolj pa kot očeta bivačev, požrtvovalnega gorskega reševalca in alpinista, ki se lahko zadovoljno ozre na svojo bogato prehojeno pot. V dolgih letih zelo aktivnega dela ga zasledimo na vidnih mestih v Skali, planinskem društvu in gorski reševalni službi.

Ne nosi pa tudi zastonj imena očeta bivačev, saj je že leta 1935 skupaj z drugimi Skalaši dal pobudo za gradnjo bivača številka 1 v Veliki Dnini pod severno steno Škrlatice.

Leta 1936 so Skalaši na njegovo pobudo zgradili bivač 2. Takoj po osvoboditvi je pristopil h gradnji bivača 3 in leta 1948 je že stal bivač številka 4 na Rušju pod Dolhovo špičo in severno steno Stenarja. V zadnjih letih pa je prispeval velik delež tudi pri gradnji bivača številka 5, ali bivača železarjev na planini Zadnji Vogel.

V svojih najboljših letih je bil Karel Korenini v stenah in na grebenih ter vrhovih naših gora zelo blizu in najtesnejši sodelavec »zlata navézi«, s katero je preplezal vrsto težkih in najtežjih plezalnih smeri v domačih in tujih gorah. Tudi kadar je bilo treba v gorah pomagati z besedo ali dejanjem, ni poznal nevarnosti, težav in naporov.

K življenjskemu in delovnemu jubileju Karlu Koreniniju iskreno čestitamo, se mu zahvaljujemo za vse, kar je dobrega in koristnega storil ter želimo še na mnoga srečna in zdrava leta.

Zuro

Poplave pod Mežakljo

Močno deževje v prejšnjem tednu je povzročilo, da je Sava močno narasla in v petek popoldne začela poplavljanje naselje pod Mežakljo na levem in desnem bregu struga. To je bil začetek nove tragedije, podobne lanskemu, vendar so posledice še hujše.

Narasla Sava je tudi letos poplavela naselje, kjer naše družine stanujejo v lesenih barakah. Razlika je le v tem, da je bil pod vodo ves prostor tja do drsališča in športnih igrišč. Škoda je ogromna, večja kakor so prvotno predvidevali, vendar bi bile posledice lahko še hujše, če ne bi prizadete družine in štab za civilno zaščito naše železarne začeli ukrepati pravočasno.

V soboto zjutraj je sodelavec našega lista obiskal poplavljenno področje pod Mežakljo in se pogovarjal s tamkajšnjimi prebivalci. Le-ti so pripovedovali o tragičnih prizorih, ko so morali reševati, kar se je pač rešiti dalo, že ko je voda udarila v njihova stanovanja. Ponekod je bilo vode do kolen in tudi več. Posamezni stanovalci pod Mežakljo, zlasti tisti, ki so že lani bili prizadeti in utrpeli

škodo, so poskrbeli, da so odnesli na varno predmete, ki bi jih lahko vodna stihija oz. umazana Sava popolnoma uničila.

Ce pogledamo, kaj smo se naučili pri lanskim poplavah in kako smo pričakali letošnje, potem lahko ugotovimo naslednje:

Že lani smo ugotovili, da bo treba pravočasno poskrbeti za zavarovanje desnega in levega brega Save. O tej zadevi so zelo pogosto razpravljali tudi na sestankih in zborih volivcev terena Podmežaklja, nekatere ukrepe in priporočila pa je izdala tudi skupščina občine Jesenice. Vendar vsa priporočila in predlagani ukrepi niso zalegli. Skozi vse leto smo pogrešali enotno akcijo pri zavarovanju struge Save. Prizadeti stanovalci pod Mežakljo trdijo, da je samo podjetje »Gradis« na svojem območju zgradilo nasip z namenom, da zavaruje objekte pred morebitno vodno stihijo. Prav s tem nasipom pa so omogočili, da je Sava s še večjo silo kot lani prestopila desni breg in preplavila še večje površine kot lani. Če bi akcijo za zavarovanje na obeh straneh Sa-

ve izvajali vsi prizadeti in ne samo podjetje Gradis, posledice ne bi bile tako hude.

V enem letu smo doživeli dve poplavi Save, ki sta nekatere Jeseničane neprijetno presenetili. Ker je Sava v prejšnjih letih zelo redko divjala s tako silo kot lani in letos, niso verjeli, da so na Jesenicah možne zelo pogoste poplave. Nekateri so bili prepričani, da so bile lanske poplave pod Mežakljo izreden primer, ki se na Jesenicah lahko zgodi samo na vsakih 20 ali 30 let.

Letošnje poplave ponovno narekujejo tako skupščini občine Jesenice kakor tudi železarni, da bolj odločno ukrepata in napravita vse, kar je v njihovi moči, da posledice ob morebitni prihodnji poplavi ne bodo tako hude kakor letos. Če bi hoteli zavarovati desni breg Save in onemogočiti, da bi se narasla Sava razlila do športnih igrišč, potem bi morali zgraditi velike nasipe. Večina prebivalcev pod Mežakljo meni, da bi bilo bolje in ceneje, če bi se odločili za gradnjo stanovanjskih objektov, morda naselja, kamor bi pozneje preselili družine, ki stanujejo v treh

lesenih barakah. Predsednik hišnega sveta, ki je bil pred kratkim v našem uredništvu, tudi pravi, da bi bili stanovalci pripravljeni, da sodelujejo pri izgradnji takega naselja v obliki združne gradnje, seveda če bi jim odobrili tudi potrebna posojila. Na ta način bi se znebili lesenih barak, na katere ne moremo biti ponosni.

Tudi v železarni je narasla Sava povzročila precej škode. Zlasti velja to za oporni zid pri novi kisikarni, pretrgan je bil cevovod Jesenice-valjarna Bela, narasla voda pa je odnesla tudi most Paza pod Mežakljo.

Pomoč ob letošnjih poplavah prizadetim družinam

(nadaljevanje s 1. strani)

posledic poplave se priznajo nadure, ki bremenijo sredstva pred razdelitvijo;

— delovnim enotam, ki so zaradi poplave imele zastoje se mora ustrezno popraviti osebne dohodke;

— za izgradnjo nujnih stanovanjskih prostorov za 5 družin, ki so zaradi poplave ostale brez stanovanja se skupščini občine Jesenice da na razpolago 30.000 Ndin in za 20.000 Ndin potrebnega gradbenega materiala;

— komisija za družbeni standard in stanovanjska komisija sta zadolženi, da do prihodnje seje upravnega odbora predložita kako rešiti stanovanjska vprašanja tistih družin, ki stanujejo v stanovanjih, ki so stalno ogrožena od poplav.

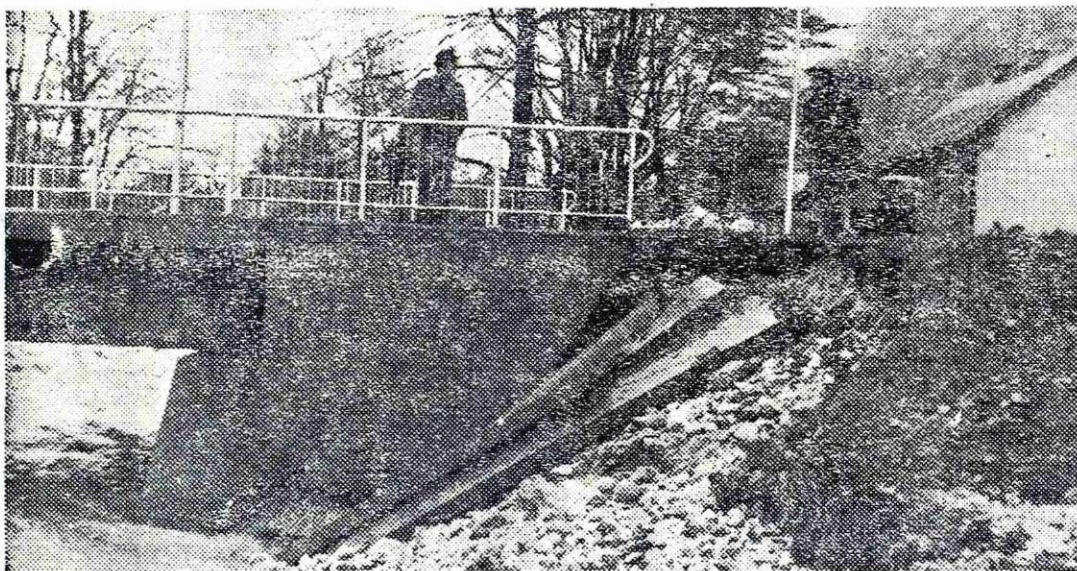
Lep primer požrtvovalnosti

V preteklem tednu je bila savska dolina v veliki nevarnosti pred poplavami. Tudi prebivalci zaselka Piškovec pri Zasipu so bili v noči od 4. na 5. novembra pripravljeni, da zapustijo svoje domove, ker je deroča voda že segala pri njihovih hišah do praga. Priprave za morebitno selitev pa so bile usodne za Ludvika Zupana iz Zasipa, ki bi prav gotovo utonil, če ga izredno požrtvovalnostjo ne bi rešil podpoveljnik poklicne gasilske reševalne službe Franc Bahun.

Okrog 22. ure zvečer so ljudje zaslišali med bučanjem vode klice na pomoč. To je pomenilo, da je nekdo v nevarnosti in da ga je odplavila deroča voda, ali pa da je ujet neke med grmovjem. Voda je bila deroča in visoka okrog 130 cm. Ljudje so sami poskušali priti do ponesrečenca, vendar jim z navadnimi ribiškimi škornji ne bi uspelo. Na pomoč so poklicali postajo Milice in poklicno gasilsko reševalno službo Železarne Jesenice. Poklicni gasilci — reševalci so bili na mestu nesreče v pol ure, torej zelo hitro.

Podpoveljnik in vodja reševalcev tov. Bahun je oblekel doprsne gumijaste hlače in se zavaroval z vrvjo, nato pa začel prodirati po deroči vodi v smer, od koder smo slišali klice na pomoč. Deroča voda je tov. Bahunu zanašala sem in tja, vendar ni odnehal. Meter za metrom je prodiral dalje. Tudi njegovo življenje je bilo na kocki, kajti če bi še v zavarovalno vrv zapletla veja, bi ga potegnila za seboj. Na vso srečo je tov. Bahun prodrl tako daleč, da je Ludviku Zupanu lahko vrgel vrv in ga potegnil k sebi ter ga tako rešil iz ponesrečnega vodnega toka. Reševalna akcija je trajala skoraj eno uro. Ker so taki primeri redki, je prav, da podpoveljnika poklicne gasilske reševalne službe in vodjo reševalcev v Zasipu javno pohvalimo tudi v našem časopisu. S svojo izredno požrtvovalnostjo je rešil človeško življenje in s tem dokazal, da so gasilci — reševalci pripravljeni, da se tudi v najtežjih trenutkih izkažejo s svojo humanostjo in požrtvovalnostjo.

Jože Filej
mehanična delavnica

Le malo je manjkalo, da narasla Sava ni izpodkopala novega mostu in ga odnesla

ZAHVALA

Ob elementarni nesreči poplavi, ki je prizadela naše naselje, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami ter nam na kakršenkoli način pomagali. Posebno pa se zahvaljujemo Železarni Jesenice, gostinski enoti »Železar«, Zdravstvenemu domu, občini Jesenice, gasilcem, podjetju »Sava« in še posebej tov. inž. Poharju in tovariškemu ter občinskemu štabu za obrambo pred elementarnimi nesrečami.

Hišni svet s stanovalci
Cesta heroja Verdnika 22, Jesenice

Stanovalci in posebnaskupina naših gasilcev je odstranjevala blato iz stanovanj. Delo so naši gasilci opravili zelo hitro in z močnim curkom vode.

Ne čakajmo na novo katastrofo

Dež in neprestano dež. Poleg tega pa še izredno močna odjuga, ki je preko dneva v petek, 4. novembra 1966, vzela po gorah ves neg, in povodenj je bila tu. Že ves dan je Sava močno naraščala, proti večeru pa se je njena vodna gladina sunkoma dvigala, da je novi most pri podvozu komaj še sprejemal ogromne mase zdivjanega vodovja. Reka je nosila s seboj izravana drevesa, hlode, dele porušnih mostov in ograj, kamenje in vso mogočo nesnago, ki jo je oplaknila z zemlje, kamor so segli njeni razdivjani valovi.

Tako hitrega naraščanja vodne gladine Save še ne pomnimo. Ogromen naval vode je v dobrih dveh urah presegel višino zadnje poplave in seveda zopet napolnil z vodo in umazanijo stanovanja delavcev na Cesti heroja Verdnika št. 21 in 22 in Cesti 1. maja št. 1 in 2. Ljudje se še niso opomogli in uredili stanovanja od zadnje povodnji in tu je že zopet nova katastrofa.

Pretila je resna nevarnost poplavljenja vsega zgornjega dela tega naselja; samo za nekaj časa naj bi se pod mostom kaj zataknilo, kar bi zavrlo odtok zdivjane vode, pa bi bilo vse naselje pod vodo. Na veliko srečo je ponoči vsaj za nekaj ur prenehalo deževati. Proti jutru, v soboto 5. novembra, je Sava že močno upadla, pustila pa je za seboj ogromno blata in druge navlake. Borba z dežjem, vetrom in podivjanim tokom vode je bila sicer kon-

čana, toda stanovanja prebivalcev na Cesti heroja Verdnika 21 in 22 in Cesti 1. maja št. 1 in 2 so bila zopet uničena.

Ponoven, sicer zelo hud in težek opomin vsem, ki kakorkoli odločajo na občini in v železarni, da je ta problem le enkrat treba rešiti in pristopiti k regulaciji reke Save, tako od barak na Cesti 1. maja št. 1 in 2 do naselja gradbenega podjetja »Sava« in od jezusa navzdol do nove kisikarne. Še en tak sunek

savskih valov kot je bil sedanj, pa bo v nevarnosti že nova Cesta 1. maja in seveda tudi obrati železarne. Kljub vsem težavam in pomanjkanju denarnih sredstev bo treba to urediti, da ne bo moral vse plačati samo naš delavec, ko mu vodna stihija uničuje še to malo, kar v svojem stanovanju ima.

Ob regulaciji Save pa bi bilo zelo koristno temeljito očistiti in poglobiti samo strugo Save. Pri naselju na Cesti heroja Verdnika teče sedaj Sava skoraj v višini samega naselja. Prva naloga bi tedaj bila očistiti in poglobiti strugo Save, da ne bi v primeru povodnji tako hitro prestopila bregove in poplavljala okolice kot je bil to primer do sedaj.

J. R.

Kaj takega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Tudi v barak pri Hermanovem mostu je bilo v stanovanjih blato in voda

S seje štaba za civilno zaščito

V sredo dopoldne je bila v pisarni uprave podjetja seja štaba za civilno zaščito, ki jo je vodil predsednik štaba CZ, direktor železarne inž. Matevž Hafner.

Na seji so najprej analizirali potek akcije ob sedanjih poplavih na Jesenicah. Ugotovili so, da je bilo delo štaba CZ in vseh, ki so sodelovali v petek in soboto v akciji na področju železarne, zelo uspešno. Prav odredu CZ, gasilcem in vzdrževalcem v železarni se je treba zahvaliti, da poplave na področju železarne niso povzročile še hujših posledic. Člani našega kolektiva so v kritičnem položaju, ko je Sava vedno bolj naraščala, pokazali veliko mero požrtvovalnosti in iznajdljivosti. Zavedali so se, da le s požrtvovalnostjo in izrednimi napori ter strokovnim znanjem, lahko ublažijo že itak hude posledice in škodo, ki je nastala pri poplavih.

Seveda naši sodelavci niso bili pripravljeni pomagati le v železarni, ampak so po svojih močeh pomagali pri reševanju na vsem poplavljenem področju. Treba je bilo pomagati ljudem, ki so se v večernih urah znašli v poplavljenih stanovanjih. Rešiti je bilo treba vse, kar se rešiti da, saj je bilo njihovo imetje v nevarnosti, da ga odplavi narasla voda. Kakor hitro se je voda umaknila, je bilo treba očistiti stanovanja. To delo je zelo strokovno in kvalitetno opravila skupina gasilcev, ki se je pred nekaj meseci odlično izkazala že v Beljaku.

Ob poplavih v minulem tednu pa se je pokazalo, da je bila premajhna povezava med štabom Skupščine za CZ občine Jesenice in štabom CZ v naši železarni. Na seji so predlagali, da bi že v bližnji prihodnosti sklicali sejo obeh štabov in se dogovorili za sodelovanje, da bi bili pripravljeni, če bi nas reka Sava ponovno presene-

tila z veliko vodo.

Svoje delo je morala opraviti tudi sanitarna ekipa, da se na poplavljenem področju niso razširile epidemije. Tudi vodnjake, ki jih je zalila talna voda, so morali razkužiti s klorom.

Zanimiva je bila razprava o vzrokih, ki so povzročili poplave. Na prvem mestu deževje, ki je povzročilo, da so narasli hudourniki v gornjesavski dolini. Predsednik štaba CZ inž. Hafner meni, da je treba iskati vzroke za pogoste poplave, ozir. naraščanje Save, tudi v strugi Save. Odvzemanje peska iz struge Save ni urejeno, posledice pa se kažejo prav ob močnem deževju, ko Sava postane večja in začne ogrožati področja na levem in desnem bregu. To pomeni, da bo treba temeljito pregledati strugo in vložiti še več sredstev za zavarovanje obrežja, zlasti tam, kjer je največ možnosti, da Sava prestopi bregove in začne poplavljati.

Razumljivo je, da je bilo ob akciji tudi nekaj pomanjkljivosti, ki jih bo treba v prihodnje odpraviti.

Člani štaba so na seji menili, da je bila evakuacija prizadetega prebivalstva premalo organizirana in da so reševalci posvetili večjo pozornost reševanju nepremičnin. Če bomo v kratkem doživeli še takšne poplave kot v prejšnjem tednu, potem bo treba mobilizirati tudi tehnično četo pri odredu CZ, seveda če bo potrebno. Razmisliti bo treba tudi o cepljenju prebivalstva na pod-

ročju, ki ga je poplavlila voda in še o nekaterih drugih merah. Vse te in še druge probleme bomo v veliki meri rešili s skupnim sodelovanjem obeh štabov, z enotno akcijo in s požrtvovalnostjo vseh, ki sodelujejo pri reševanju človeških življenj in naše skupne imovine. Prav njim gre zahvala, da v preteklem tednu nismo na Jesenicah doživeli še večje katastrofe. — or

Premisleka vreden razgovor

Pozno zvečer je. Ura se počasi premika proti pol deset. Pred nekdanjo železniško postajo v Mojstrani stoji skupina delavcev, ki čakajo, da jih bo avtobus odpeljal na delo na Jesenice. Tema je, zato ne vidim, koliko jih je. Po govorjenju sodim, da jih je pet ali šest. Dajmo, prisluhnimo skupaj njihovem pogovoru.

»Stojimo tu v temi in na prostem ter čakamo na avtobus. Kaj bo pozimi? Bomo v snegu, ko bo zavijal veter in pritiskal mraz tudi takole na prostem? Pravijo, da bodo pluzili. No, potem prav gotovo nihče ne bo odstranil napluzenega snega. Na te in podobne nevšečnosti prav gotovo nihče ni pomislil, ko so ukinili progo in so avtobusna podjetja prevzela prevoz potnikov. Toda pod kašnimi okoliščinami?

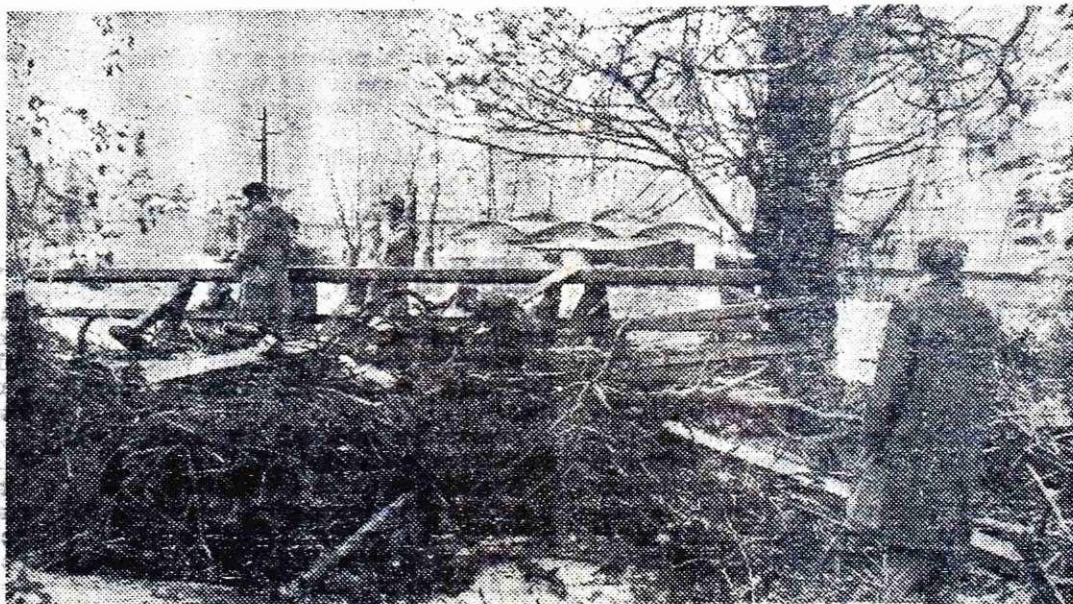
Ko so še v ranjki Avstriji gradili progo, so istočasno že tudi mislili na potnike. Hkrati s progo so zgradili tudi čakalnice, kjer smo pod streho pri luči in zavetju čakali na vlak. In danes? Pozimi se bo tudi lahko zgodilo, da bomo čakali kdo ve kako dolgo, nazadnje pa avtobusa sploh ne bo. Železnica je imela telefon, pa so se zmenili med seboj, koliko je zamude in kdaj bo vlak pripeljal. Pravega hudiča so nam skuhal z ukinitvijo te proge in vendar trdijo, da mora biti skrb za delavca povsod prva.« ft

Nov tečaj za voditelje vil čarjev

Pred kratkim se je začel nov redni tečaj za voznike motornih in baterijskih vilicarjev. Tečaj vodi ZIC. Zaradi vedno večjega števila vilicarjev so obrati prijavi do sedaj največje število kandidatov. Iz šamotarne jih je na tečaju 11, iz HVZ 2, iz žeb-ljarne 2, iz žične valjarne 10, iz UOS 1 in iz elektrodnega oddelka 2 tečajnika. Vseh kandidatov je 28.

Posamezne delovne enote so torej uvidele koristnost vi-

licarjev, saj smo od leta 1959 pa do danes nabavili že 21 motornih in baterijskih vilicarjev raznih zmogljivosti, od 600 kg do 5 ton, v nabavni vrednosti 83 milijonov S din. Skupaj z vozniki avtokar je sedaj zaposleno v naši železarni okrog 40 voznikov vilicarjev. Z absolventi tega tečaja za vodje vilicarjev bodo v obratih izpopolnili manjajoče tovrstne delavce in dosegli primerno rezervo za zamenjavo. N. Bernard

Del žvagnovega mostu je voda odnesla naprej. Kaj bi se zgodilo, če bi ostanek mostu ustavil pred novim mostom pri podvozu?

OBISK PRI RUDARSTVU Šimen Lakota

Lakota - devetdesetletnik

val naš upokojenec Šimen Lakota svojega rojstva. Ko smo vedrega moža s prav dobrim delom okrog hiše. Tožil je le, zadnje leto opešal vid, medtem brez očal. Prosili smo ga, naj nja. Rad je ustregel in pripo-

porabil za tako pot, pa je bilo treba kar dobro stopiti in se nič ustavljati. V vseh jamah smo delali na dve izmene, to se pravi 8 ur na dan, le v Korlnovem rovu na tri izmene. V tej jami smo delali tudi v nedeljah, v ostalih treh pa ne. Največ sem delal prav v Korlnovem rovu. Na plačilni dan je bila na baraki, kjer je bila pisarna, nabita plačilna lista, tako da je vsak lahko videl, koliko je kdo zaslužil. Plače so bile precej slabše kot v tovarni, seveda pa smo delali le po 8 ur, medtem ko so v tovarni delali 10, 12 in tudi več ur. Kadar smo bili prosti, smo Rovtarjem pomagali pri različnih delih in si tako zaslužili zaseko in mošt. Rudarji smo bili po večini iz okolice, le redki so bili tujci. Obratovodja je bil inž. Fessl, doma z Gornje Stajerske, ki je stanoval poleg vhoda v Znamensko jamo.

Štiri leta in osem mesecev sem delal v rudniku pri Savskih jamah, potem pa sem šel v tovarno. Klemenc, ki je delal pri rudniku v pisarni, mi je napisal listek za v tovarno, kjer sem takoj dobil delo in sicer v žičarni kot vezalč žice. Od tam sem šel v zavijalnico, pa spet nazaj v žičarno, kjer sem se izučil za žičarja. To delo sem opravljal do upokojitve leta 1930. Priznanih delovnih let imam 39, 8 mesecev in 28 dni. V pokoju sem torej že 36. leto.

Nikdar mi ni bilo žal, da nisem ostal rudar. Že takrat so govorili, da bodo jame opustili, ker je malo rude in res so jih kmalu za tem, ko sem jaz odšel v dolino. Od takratnih sodelavcev — knapov poznam samo še Franca Copa, ki je nekaj let mlajši

Šimen Lakota ja praznoval 90-letnico

od mene in sva skupaj delala. Ko sem jaz odšel v tovarno, je on še ostal. Ko so opustili rudarjenje, je Čop delal na Hrušici pri predoru, nato pa pri železnici. Sedaj živi na Plavžu pri Klnarju. Mislim, da se nič ne motim, če trdim, da sva s Čopom edina še živeča rudarja izpod Golice.

ft

o jo tako za po-
akor tudi za ce-
avljeno iz različ-

analizo za izbra-
boste ugotovili
(5 do 25% izbra-
vlyajo 80% stro-
eh postavk ima
no predelavo, ali
terial kot nado-

ljamo običajno
kot za izdelke.
100 različnih de-
redstavlja 15 do
dnih stroškov de-
moramo označiti
ela.
B-C analizo tudi
ameznih postav-
v, vratarje, skla-
uvaje in name-

acije o vaših te-
ično sliko, kam
u potrošju mo-
ore za znižanje

am za znižanje
osnovnih siste-

mov, ki so se izkazali kot zelo uspešni: sistem sugestije, poenostavljanje dela, merjenje dela, vzpodbudne mezde in vrednostna analiza.

Eden izmed najboljših virov za ideje o zniževanju stroškov je sistem sugestije. To je enostaven postopek, ki ima za osnovo vzpodbujanje idej pri zaposlenih in njihovo ocenjevanje. Če so sprejemljive, jih je treba uporabiti v praksi ter avtorja nagraditi.

DELAVCI VEDO NAJBOLJE

Sistem sugestije uporabljamo za izkoriščanje bistroumnosti zaposlenih za izvedbo izboljšav. Delavec porabi največ svojega časa za opravljanje istega dela. Pogosto ve več o svojem delu kot kdorkoli drug, vključno njegov delovodja, obratovodja ali industrijski inženir. On ima lahko dobre ideje o izboljšanju svojega dela, o katerih nihče drug še ni razmišljal. Večkrat ne želi iznesti teh zamisli, ker se boji reakcije svojega delovodje ali ostalih zaposlenih. Prav tako včasih ne želi, da bi imelo podjetje korist od njegove zamisli. Naloga sistema sugestije je, da najde pot za premaganje tega odpora.

NADALJEVANJE
PRIHODNJC

MIHA KLINAR ČAS NA BREZCESTJU IV. del DILEMA

28. nadaljevanje

Skoro vsak dan so se menjavale. Nobena ni bila dalj zaprta kakor dan ali dva. Navadno so jih pripeljali ponoči in jih že zjutraj ali dopoldan izpuščali. Nekatere so se vračale in se ji posmehovale, ali je še vedno tu.

— Biti toliko časa brez moškega! Še čudno, da ne ponoriš.

Tako ji je rekla neka Fani, ki so jo pripeljali v zapor sleherni soboto ponoči in jo držali v zaporu do ponedeljka. Vsakokrat je bila pijana. Sicer pa so bile pijane skoro vse in so se iztreznile šele v zaporu. Zato ni nič čudnega, če je v celici smrdelo po alkoholu, izbljuvkih, seču. Nič ni pomagalo, da so ga čistile in ribale sleherni jutro. Smradu se je pridružila samo še gnolobna vlaga. Cel mesec je vdihovala vse to, potem pa so jo prepeljali na sodišče, v preiskovalni zapor pod obtožbo, da je aktivna komunistka. Ta obtožba je sicer ni preseñetila, saj je vedela že na dan aretacije, zakaj so jo aretirali, a vedela je tudi, da ji ne morejo ničesar dokazati, razen to, da je bila v času stavk — železarske, gradbinske in tekstilne na delavskih zborañanjih in med ženami, ki so kuhale za stavkajoče ali pa stražile pred tovarno, čeprav je bila takrat v resnici sekretarka okrožnega komiteja, dokler je ni zamenjal Slavko Federle. Toda o tem niso ničesar vedeli, marveč so jo samo na slepo obtoževali raznih dejanj, ki jih sploh ni bilo in jih ni bilo težko zanikati. Sprva se zato zaradi preiskovalnega zapora ni razburjala, saj je bila celica na sodišču pravo razkošje v primerjavi s celico v policijskih zaporih. Toda zasliševanje je trajalo vso jesen in šele v začetku januarja so jo oprostili in odpustili zaradi pomanjkanja dokazov.

Svobodna je, je mislila zadovoljna, ker niso odkrili ničesar o njenem ilegalnem delovanju. Toda to zadovoljstvo je takoj ugasnilo. V garderobi, kjer je prejela svojo obleko in druge stvari, jo je čakal policijski agent in zopet se je znašla v policijskem zaporu, in isti celici, ki jo je septembra zapustila, le da je bila sedaj ledeno mrzla in da so bile v njej druge prebivalke, gneča pa je bila še večja in umazanija tudi. Ženske so preklinjale življenje in policiste, ki niso bili nič manj surovi in ki so zanje poznali le najnižkotnejše psovke.

— Kaj neki bi počeli, ko bi ne bilo nas. Brez dela bi bili in prav gotovo bi jih več kot polovico poslali med brezposelne. Nehvaležneži pa nas še psujejo.

Pred Marijinimi očmi brzijo podobe nesrečnih žensk, ki jih je družba zrinila v bedo v najbolj umazano močvirje življenja. Vidi postarano žensko okuženo s sifilisom, ki preklinja življenje, obenem pa ne more prikriti zadovoljstva, ker jo bodo iz zapora morali poslati v bolnišnico in ker bo lahko tako vsaj malo oškodovala družbo. Toda vseeno je v njej še sram in še noče biti najslabša, najbolj izgubljena. Zato pokaže na drugo žensko, mater, ki je prisilila svojo hčer že pri dvanajstih letih v razmerje z nekim moškim, ki ji je plačal za to deset dinarjev. Dekleta zdaj ni tu, v sodnih zaporih je. Obe sta vlačugi.

Tolikšne človeške bede Marija še ni videla in prav tako ne tolikšne človeške izgubljenosti, ki je mogoča samo v družbi, ki dopušča, da je človek človeku volk, in ki ji človeška beda ni mar, saj je ta beda gnoj, ki omogoča rast bogastva posameznikov na račun nižih. Če je referent politične policije mislil, da jo bo ponižal, ker jo je dal zapreti med dno človeškega močvirja, se je uštel. Prav to je še bolj utrjevalo njeno prepričanje in jo uverjalo, da je boj, ki ga bije skupaj s sodrugi, treba dobojevati do kraja in z revolucijo prenoviti svet in ga počlovečiti ne za krog bogatih, ki počlovečenja sveta in družbe ne potrebuje, marveč za ljudi, ki jih bogataši ropajo za njihovo delo, a tiste, ki so »odveč«, puščajo poginjati v brezposelnosti in v umazanem močvirju človeškega dna.

Toda to še ni bilo vse, kar jo je tiste dni čakalo. Ni vedela, kaj policija namerava z njo, a še manj, da jo bodo iz policijskih zaporov odpeljali v zapore v šempetrski kasarni. Tu so ji v začetku druge polovice januarja ukazali, naj se pripravi na odhod, zvečer pa so jo odpeljali na ljubljansko postajo. V

spremljstvu dveh policijskih agentov je morala vstopiti v beograjski vlak, ne da bi slutila, kam jo peljejo, vse do Beograda, kjer so jo izročili beograjski policiji, ta pa jo je zaprla v Glavnjačo.

Pred očmi njene notranjosti zraste iz spominov stara, rumena stavba sredi Beograda. Slišala je že o njej od sodrugov, ki so jo poznali in jo imenovali najbolj strahotno policijsko mučilnico v državi. V pritličju so vlažne betonske celice z odprtinami, manjšimi kakor otroška glava. V taki celici so imeli nekoč zaprtega sodruga Franca Vulčja, ga izmučili do smrti, a njegovo truplo vrgli v Donavo. Vedela je tudi za smrt delavske Ljubice Ljubičić, ki so jo lastniki neke tekstilne tovarne obdolžili, da je ukradla kos blaga, a ker ni priznala, so jo v Glavnjači pretepali toliko časa, da so jo morali prepeljati v bolnišnico, kjer je poškodbam podlegla, po njeni smrti pa se je izkazalo, da so jo zaprli po krivem. Ob spominu na ti dve smrti se je zgrozila, čim so se odprla železna vrata na hodnik s celicami. Iz neke celice so prav tedaj pripeljali mrliško bledlega mladega fanta kakor v potrditev vsega, kar je o Glavnjači že slišala.

Vendar je ta fant samo bežna podoba, ki je zdrnila skozi njen spomin, kakor so bežne podobe policijski uračniki, pred katere so jo odpeljali in od katerih je zvedela, da so jo pripeljali iz Ljubljane v Beograd na njihovo zahtevo.

— Če ti v Ljubljani niso znali odpreti ust, ti bomo mi postrgali z jezika vse besede ali pa ti izpulili jezik — ji je s poudarkom rekel eden izmed njih, nato pa namignil orožniku, naj jo odpelje. Za seboj je slišala psovke in grožnje, da bi bilo treba vse, ki jih imajo v seznamu kot komuniste, zastrupiti kot mrčes.

Ko so se odprla vrata celice, jo je najprej oslepila močna električna svetloba, nato pa je bruhnil vanjo smrad po umazaniji. Tudi zdaj, ko se v njeni notranjosti s filmsko naglico vrste spomini, čuti ta smrad v nosnicah, kakor ga je začutila skoro vselej, kadar se je spominjala svojih prvih vtisov v Glavnjači. Šele potem, ko je orožnik zaprl vrata celice, je prostor dobil trdno obliko. Zagledala je majhno celico s kablo, kakor pravijo v zaporih čebrū za opravljanje potrebe, posodo za vodo in nezakurjeno železno peč. Na golih tleh je ležalo osem žensk, podobnih negibni gneči. Sprva je niti pogledale niso, dokler je ni ogovorilo neko mlado, morda komaj petnajstletno dekletce (oguljeno krilce, obnošeni nizki čevlji na bosih nogah, obledela pomladanska jopica, pa je bil januar in zunaj je zavijala košava) in jo vprašalo, zakaj so jo pripeljali. In ko je dekleka zvedela, da so jo zaprli kot komunistično sumljivo, je rekla, da je v Glavnjači zaprtih mnogo več političnih kakor navadnih jetnikov in jetnic.

— V sosednji celici imajo zaprte neko profesoro, študentke in dijakinje. Če si komunistka te bodo hudo pretepali, mnogo bolj, kakor so nas.

— Pa so že nas hudo, — je rekla neka ženska in se slekla do golega. Pokazala je z roko na podplutbo in povedala, da je bilo vse njeno telo tako. Pretepali so jo in zahtevali, naj prizna, da je ubila svojega ljubimca. In ker so jo obsojali po krivem, ni mogla. Zato so jo zaprli za štiri dni v betonski bunker, kjer je tiho kot v grobu in kjer je morala štiri dni po ves dan nepremično stati. To so še hujše muke kakor tepež. Čeprav so izsledili pravega morilca, je niso izpustili, dokler niso podplutbe povsem izginile. To pa je trajalo ves mesec, ona (bila je pomožna delavka v neki ambulanti) pa se je še vedno bala, da je ne bodo poslali na robijo.

Bolničarka se je bala robije, a neka druga jetnica, izmučena ženska, žena brezposelnega delavca, ki se je iz brezupa vdal pijači in se spremenil v pijanca ter jo pretepal, pa si je želela, da bi jo poslali in da bi nikoli več ne prišla iz ječe. Zaprli so jo, ker so osumili moža, da je kradel. Ona je le s težavo dobila delo. Pomivala je posodo, a še ta zaslužek, ki ni bil ne za življenje ne za smrt, ji je pobral mož in ga pogljal v enem samem dnevu, potem pa še vedno terjalo od nje, da mu ni vsega dala. Zato jo je tepel. V obupu je skušala napraviti samomor, pa so jo ohranili pri življenju, nato pa ji še očitati, kakšna mati je, da ni pomislila na dveletnega otroka in na otroka, ki ga nosi v sebi. Kasneje, že dva dni potem, ko so jo izpustili, se je utopila...

S takimi usodami se je srečevala v Glavnjači že prvo noč. Čakalo pa jo je še sedemdeset takih noči med ljudmi, ki jih je poteptalo življenje, med stenicami, ušmi in drugo golaznijo, ki je bila samo del mučilnih sredstev, tisti del, ki naj bi mučil jetnike tudi takrat, kadar so jih orožniški in policijski rablji pustili pri miru.

Kako je z zunanjo trgovino

(nadaljevanje s 3. strani)

	\$	%	%
1. predviden izvoz v letu 1966 na	2,228.000	100	
konvertibilno področje	1,502.268	67,43	100
fizični izvoz do 30. 9. priliv deviz do 30. 9.	1,246.387	55,94	82,97
2. pogodbeni priliv deviz v letu 1966	1,800.000	100	
konvertibilno področje	1,502.268	83,46	100
fizični izvoz do 30. 9. priliv deviz do 30. 9.	1,246.387	69,24	82,97

Na osnovi navedenega bi moral znašati fizični izvoz v preteklih devetih mesecih 1,671.000 dolarjev, priliv deviz pa 1,350.000 dolarjev, ali 75% od predvidenega fizičnega izvoza in pogodbenega priliva deviz v letu 1966.

Ker pa niso bila izpolnjena predvidevanja fizičnega izvoza niti pogodbenega priliva deviz, bo potrebno precej naporov za realizacijo naših obveznosti v IV. tromesečju.

Poleg tega smo zaskrbljeni za odkup že dodeljenih 56,40 odstotka oziroma disponibilnih pogodbenih deviz, ki jih še nismo izkoristili, ker nimamo dinarskih sredstev. To dejstvo ima lahko težke posledice pri dodeljevanju deviznih sredstev za uvoz v letu 1967, ko bo začel veljati nov zakon o deviznem poslovanju s tujino, objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 29 z dne 20. 7. 1966. Čeprav se novi zakon o deviznem poslovanju bistveno razlikuje od sedanjega sistema, v njem je večina izvoza in uvoza liberalizirana, ne smemo pozabiti na pogoje, ki so predpisani za dodelitev deviznih sredstev za uvoz surovin in drugega reprodukcijskega materiala po režimu LBO (pogojno prost uvoz) ter GDK (globalna devizna kvota), ki so objavljeni z odlokom v Uradnem listu SFRJ št. 37 z dne 30. 10. 1966. S tem odlokom se bodo upoštevala za dodelitev v letu 1967 po režimu LBO sredstva, ki so bila iz-

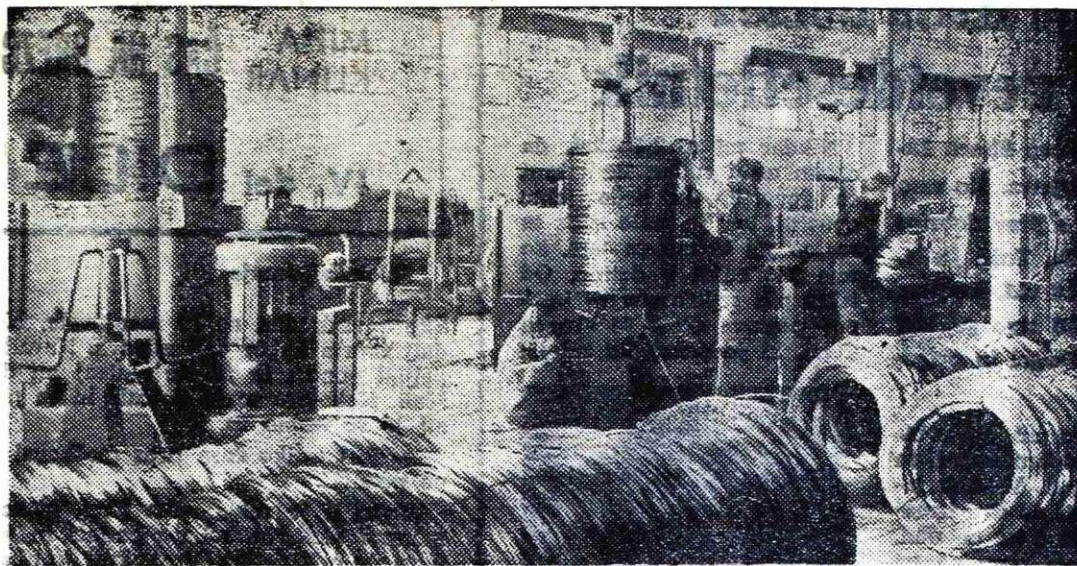
koriščena do 30. 9. 1966, in še tretjina od porabljene kvote, pri GDK pa vsota izkoriščena do 30. 9. 1966 in še poraba do konca tekočega leta.

Prav zaradi navedenih kriterijev za dodeljevanje deviz za uvoz po režimu LBO in GDK lahko pridemo v zelo neugoden položaj, če zaradi pomanjkanja dinarskih sredstev ne bomo mogli izkoristiti disponibilnih deviz, ki so v primerjavi s potrebami po uvozu nezadostne.

Nove učilnice na Koroški Beli

O adaptaciji stare šole na Koroški Beli smo obširneje že pisali. Sedem novih učilnic bi morali izročiti svojemu namenu že v preteklem tednu, vendar otvoritve ni bilo, ker je podjetje, ki je opremo izdelalo, zakasnilo z dobavo. Zaradi tega so morali otvoritev preložiti za teden dni. Ob otvoritveni svečanosti bo tudi kratek kulturni program, ki ga bodo izvedli pionirji iz osnovne šole in godba na pihala javorniške Svobode.

Adaptacijo stare šole je financirala naša železarna in v ta namen namenila okrog 30 milijonov S din, opremo za nove šolske prostore pa so izdelali v Kočevju, kupila pa jo je osnovna šola Koroška Bela z lastnim denarjem.

Zmogljivosti žičarne bodo izkoriščene šele ko bo začela obratovati nova steekel valjar-na

Nepošten odnos nekaterih naših sodelavcev do družbenih sredstev

Zaradi prevelikega ropota in tresenja, ki ga povzroča s svojim obratovanjem nova kisikarna, je bilo treba preseliti stanovalce, ki so stanovali na Cesti 1. maja v hišah št. 42 in 43. UOS je pismono obvestila malo prodajo, naj rušenje omenjenih objektov odstopi članom kolektiva, ki imajo gradbena dovoljenja in gradnjo šele v začetni fazi. Nadalje je rečeno, naj mala prodaja upošteva tudi sklep UO železarne, da imajo prednost gradbene zadrage, društva in graditelji hiš, ki so socialno šibki. Mala prodaja je izdala vsem, ki so upravičeni, ustrezne dovolilnice in odredila tudi objekte ki jih lahko porušijo. Žal tega navodila niso upoštevali nekateri prebivalci Podmežaklje in stanovalci, ki so se izselili iz hiš, ki jih je bilo treba porušiti. Nepošteni prebivalci s Podmežaklje so odnašali ponoči material na svoje domove.

Ena od strank, ki se je že ob prvi selitvi preselila, je brez dovoljenja iztrgala le-

sen pod iz stanovanja in si ga protipravno prisvojila. Cenilna komisija je ugotovila, da je omenjena stranka na ta način odvzela tri četrtn m² desk in podlog v vrednosti 10.000 S din. Mala prodaja je omenjeno stranko opozorila, le-ta pa je bila toliko nesramna, da je vložila pritožbo na UO železarne in v njej izpodbijala sklep cenilne komisije in plačilo za les. Da bi se kaj takega ne ponovilo pri drugi selitvi, je mala prodaja obvestila varnostno službo, prebivalce Podmežaklje pa s posebnim obvestilom, ki je bilo objavljeno v »Železarju«. V obvestilu smo poudarili, da bomo slehernega, ki bi odnašal material iz hiš, ki jih rušijo, kazensko preganjali. Kljub temu, da je varnostna služba pri omenjenih hišah odredila čuvaja v popoldanskih in nočnih urah, so prebivalci Podmežaklje, predvsem tisti, ki stanujejo v bližnjih barakah, odnašali in odvažali les za kurjavo, kljub temu, da je bil to gradbeni les (okna in vrata).

Pomočnik šefa varnostne službe je v noči od 5. na 6. november ugotovil, da so odnesli vse špirovce s strehe, kljub temu da je bil v hiši še vedno električni tok. Na pomoč je moral poklicati miličnika, da sta lahko ugotovila nekatere krivce. Ker električni tok še ni bil odklopljen, mala prodaja ni izdala dovolilnic upravičencem za rušenje, da bi se tako izognili morebitni nesreči. Nepošteni okoliški prebivalci so na ta način oškodovali upravičence, katerim je mala prodaja odobrila rušenje hiš in odvzem materiala. Les, ki je bil odvzet na nepošten način, so razžagali na manjše kose in ni bil več uporaben za gradnjo. Tudi stranka, ki se je zadnja izselila iz hiše, je brez dovoljenja potrgala deske in jih odpeljala, kljub temu da smo jo obvestili, da so deske na osnovi sklepa UO železarne prodane balinarskemu klubu za gradnjo rekreacijskih objektov v bazi na Plavžu.

(nadaljevanje na 12. strani)

Elementarne nesreče — preizkus človeške solidarnosti

Poplave, kakršne so prizadejale dobršen del naše občine v preteklem tednu, se pripete vsakih nekaj desetletij. Vendar, kadar so, prizadenejo znaten del prebivalstva in povzročijo ogromno škodo zasebnemu in družbenemu premoženju. Komaj najstarejši prebivalci mesta pomnijo, da se je enkrat ali dvakrat v njihovem življenju Sava izlila tako daleč iz korita in tako visoko poplavlila okoliško zemljišče. Tudi hudourniki v Zgornji Savski dolini so doslej malokdaj divjali s takšno močjo, kakor v preteklem tednu.

Vse to nas opozarja, da smo na nepredvidene nastope narave najbrž preslabo pripravljeni. Opozoriti bi veljalo predvsem na priprave, ki zajemajo:

- a) obrambo pred erozijo,
- b) pripravljenost posebne organi-

zacije (Štab za zaščito pred elementarnimi nesrečami) in

c) usposobljenost prebivalstva za ukrepanje in delovanje, ko narava začne razkazovati svoje moči.

Poskusimo v bežnem informativnem pregledu osvetliti vsaj nekatere stvari, ki so se izkazale ob zadnji poplavi in sodijo v okvir naštetih priprav.

Obramba pred erozijo:

Skoraj celotno ozemlje naše občine sodi v erozijsko področje. Za to področje je zlasti usodno delovanje tistih hudournikov, ki zbirajo vode v strminah Karavank. Manj številni so tisti, ki pritekajo iz Julijskih Alp, vendar tudi teh ne kaže podcenjevati. Čeprav pod Jesenicami doslej ne beležimo tolikšnega posipanja tal in tako močnega delovanja hudournikov, kakor zgoraj, v dolini, ni moč prezreti voda, ki pritekajo v Savo nižje

Javornika. Večkrat v zadnjih letih pa je že dokaj hudo razsajala Jesenica, ki vali proti savski strugi ob nalivih tudi nekajtonske skale. Posebno nevaren je postal Dobršnik, ki je prejšnji teden grozil spodkopati tri hiše na svojem zahodnem obrežju. Le hitremu posredovanju organizacije za zaščito pred elementarnimi nevarnostmi in izredni hrambeni strojniki, ki je čistil strugo z mehanično lopato, se je zahvaliti, da na Hrušici že to pot ni prišlo do katastrofe. Ker so zemeljske gmote, ki jih bo prinesel v dolino Dobršnik ob naslednjih povodnih izredne, z zaježitvenimi, zasajevalnimi deli in čiščenjem struge, ne kaže odlašati, Mlinca in Presušnik med Hrušico in Mojstrano sta to pot prizanesla z večjo škodo. Vendar ne obetata nič takega za prihodnjic. Posebno Mlinca ne.

Ta hudournik ima zelo divjo strugo in je doslej uspel spodkopati vzhodno od dovške vasi zelo obsežne strmine, ki jih bo že ob prvih prihodnjih nalivih popolnoma spodjedel. Velike zemeljske razpoke, ki so se pokazale nad spodjedam, kažejo, da

tla ne bodo več dolgo mirovala. Kakšne posledice utegne imeti vse to, je težko natanko predvideti, vendar je mogoče računati najmanj na zasutju hudourniške struge, kar bo zadržalo hudourniške vode in pozneje odplavilo s seboj veliko gruča ter kamenja, odneslo cesto in morda zajezilo znaten del savske struge.

Obsežna dela na hudourniku Sedelnik so bila najbrž ob številnih nalivih v zadnjih letih že poplačana. Ta hudournik je ukročen in ne more več počenjati stvari, kakšne beležimo iz prvih povojnih let. Vendar to ne pomeni, da ni treba več vzdrževati obstoječih pregrad, jih višati, graditi novih in zasajati posipnih brežin visoko v hudourniški strugi.

Belca zdivia ob vsakem nalivu. Nanjo smo se nekako navadili računati. Od dvainpetdesetega leta, ko je spodjedla temelje železniškega mostu, da je zapeljal v vodo jutranji vlak, in zahtevala življenje vlakovodje, nam kar naprej povzroča nevšečnosti. Zelo pogosto zaliva pogonske motorje in strojne naprave na žagi, prinaša ogromne gmote gruča, kar naprej

Regresi za železniške prevoze

S 1. septembrom je železnica uveljavila spremembo v železniških tarifah za osebni promet. Podražitev pri mesečnih kartah je večja na krajših relacijah, pri nekaterih daljših relacijah pa je cena celo nižja. V zvezi s podražitvijo, ki je prizadela nekatere naše delavce, je upravni odbor ŽJ sklenil na seji dne 13. 10. 1966, da se regresiranje prevozov prilagodi sklepu 19. redne seje delavskega sveta železarne, dne 29. 12. 1965, točka 4, ki se glasi:

Železarna bo regresirala prevoze delavcev na delo in z dela ne glede na prevozno sredstvo tako, da bo minimalna lastna udeležba 20.— N din, maksimalna pa 50.— N din, kar je odvisno od oddaljenosti.

Kolektivu posredujemo v tem smislu nove tarife in regrese po posameznih relacijah:

Relacija	polna nova cena N din	Delež ŽJ N din	Delež posameznika N din
Jesenice — Javornik	16	—	16
Žirovnica	32	12	20
Lesce	48	24	24
Radovljica	64	32	32
Globoko	80	40	40
Otoče	80	40	40
Podnart	96	48	48
Besnica	112	62	50
Kranj	144	94	50
Medvode	192	142	50
Jesenice — Kočna	16	—	16
Vintgar	32	12	20
Podhom	32	12	20
Bled	48	24	24
Boh. Bela	64	32	32
Soteska	80	40	40
Nomenj	96	48	48
Boh. Bistrica	112	62	50
Podbrdo	144	94	50
Hudajužina	160	110	50
Grahovo	176	126	50
Podmelec	192	142	50
Most na Soči	224	174	50
Javornik — Žirovnica	32	12	20
Lesce	48	24	24
Radovljica	48	24	24
Globoko	64	32	32
Otoče	80	40	40
Podnart	80	40	40
Besnica	96	48	48

Relacija	polna nova cena N din	Delež ŽJ N din	Delež posameznika N din
Kranj	128	78	50
Medvode	192	142	50
Kočna — Vintgar	16	—	16
Podhom	16	—	16
Bled	32	12	20
Boh. Bela	48	24	24
Soteska	64	32	32
Nomenj	80	40	40
Boh. Bistrica	96	48	48
Podbrdo	128	78	50
Hudajužina	144	94	50
Grahovo	176	126	50
Podmelec	192	142	50
Most na Soči	208	158	50

Delež podjetja se bo obračunaval posameznim delavcem z veljavnostjo od 1. septembra 1966 dalje. Ker plačuje železarna svoj delež za naprej — bomo pri obračunskem mesecu oktobru poračunavali razliko doplačil ali preplačil za dva meseca. N. pr. delavec se vozi do Žirovnice. Pri obračunskem mesecu avgustu je dobil za september 1966 16.— N din regresa; pri obrač. mes. septembru/66 je dobil za oktober/66 16.— N din — skupaj 32.— N din. Pravilno pa bi moral dobiti zaradi pocenitve 12.— N din v avg./66 in 12.— N din v sept./66 skupaj 24.— N din.

Vsota preplačila je 8.— N din, kar se mu bo upoštevalo pri obračunskem mesecu oktobru/66, v katerem je upravičen na 12.— N din; znižan za preplačilo 8.— N din; ostane za izpl. (15. 11.) 4.— N din.

Drugi primer: delavec se vozi do Bleda.

V obračunskem mesecu avgustu je dobil za sept. 16.— N din regresa. V obračunskem mesecu septembru je dobil za okt. 16.— N din regresa, skupaj 32.— N din regresa.

Upravičen pa je v avg.: na 24.— N din regresa, v sept. na 24.— N din regresa; skupaj na 48.— N din regresa

Iz navedenega sledi, da je delavec v tem primeru upravičen na 16.— N din doplačila. V obračunskem mesecu oktobru (za november) bo prejel 24.— N din + doplačilo 16.— N din — skupaj 40.— N din.

Po sklepu DS je minimalna lastna udeležba 20.— N din — maksimalna pa 50.— N din. Zato deleži železarne in delavcev do minimalne vsote odnosno nad maksimalno vsoto niso deljeni na polovico. Vse polne cene voznim kartam med 40.— N din do 100.— N din pa se delijo polovico v breme železarne, polovico v breme posameznika.

Krušic Janez

Nov delovni čas na težki progi

Od 1. novembra naprej obratuje težka proga na dve izmeni in sicer od 6. ure zjutraj do 18. zvečer, druga izmena pa od 18. ure zvečer do 6. ure zjutraj, torej dve izmeni po 12 ur. Predvidevajo, da bodo tako obratovali, dokler ne bo valjarna tanke pločevine dobila polizdelek iz valjarne Bela. Ko bo valjarna tanke pločevine imela na razpolago ustrezne količine vložka iz valjarne Bela in ne bo več treba na težki progi valjati platin, bodo na težki progi uvedli obratovanje na dve izmeni po 8 ur.

Razumljivo je, da je delo po 12 ur zelo naporno. V jesenskem oziroma zimskem času bodo zaposleni sodelavci še nekako vzdržali, toda v poletnih mesecih 12-urno delo na težki progi ob sedanjih delovnih pogojih skoraj ne bi bilo mogoče. Delovni čas na težki progi je odvisen od nadaljnjega razvoja del v bluming in steckel valjarni, zato bo treba pohiteti, da bodo v valjarni Bela čimprej začeli z obratovanjem in za valjarno tanke pločevine izvaljali prve količine vložka.

ZAHVALA

Sodelavcem in sindikalnemu odboru mehanične delavnice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel med mojo boleznijo.

Matko Medja
mehanična delavnica

menja svojo strugo in povzroča druge škode. Ob zadnji povodnji je udarila skozi cestni nasip in odnesla dobrih deset metrov cestišča. K sreči je prizanesla temeljem mostu. Če bi se bilo zgodilo to, bi promet počival mnogo dalj časa, kakor je sicer.

Hudournik Hladnik doslej nikoli ni nastopal tako silovito, kakor ob zadnjem deževju. Skozi skalno sotesko je prinašal iz pobočij nad Srednjim vrhom velikanske množine sipkega, zelo drobnega peska in od ure do ure višal svojo strugo. Nekateri poznavalci trde, da leži od izstopa hudournika iz skalne soteske do mostiča pod zvezno cesto okrog stopetdeset tisoč kubičnih metrov peska, v brežinah nad Srednjim vrhom pa je pripravljena nadaljnji milijon kubičnih metrov, ki jih grozi hudournik prinesiti s seboj v dolino. Samo prisebnosti in požrtvovalnosti ljudi iz Gozda in Doline sploh gre za sluga, da je to pot hudournik porušil le dve hiši. Katastrofa bi bila lahko neprimerno večja in bi lahko ležalo zdaj v ruševinah najmanj deset, lahko pa več ko dvajset hiš. Ne bi ka-

zalo prezreti naporov takih ljudi, kot sta inženirja Hlebanja in Pintar, gasilci in drugi domačini, strojniki buldožerjev in zlasti strojniki, ki je upravljal buldožer gozdnega gospodarstva in ne bi kazalo ostati neprizadet ob tako majhnih prispevkih, kakršne so bili pripravljeni vložiti v tem primeru prebivalci in organizacije ene izmed vasi više v dolini.

K sreči so dela na hudourniku Pišnica že skoraj dovršena in manjka le nekaj zaključnih posegov. Zlasti zaradi tega je bila Kranjska gora ob zadnji poplavi manj prizadeta. Nikakor pa bi nas ne smelo uspraviti, če to pot hudournik Suhelj ni razkazoval svojih moči. V bližnji prihodnosti se zna zgoditi, da bo ta hudournik razsajal z enako silovitostjo, kakor je tokrat Hladnik. V tem bežnem orisu omenjamo le nekatere najnevarnejše hudournike in tiste, ki so nam prizadejali največjo škodo. To ne pomeni, da ni drugih, ki so potencialno prav tako nevarni.

V tej obravnavi ne moremo mimo opozorila, kako je s celotno savsko

strugo. Zaradi stalnega prinašanja gramoza, se struga neprestano dviga in prav visoko dno je najbrž krivo, da reka v zadnjih letih pogostejše prestopa bregove. Odvzem gradbenega materiala (gramoza, peska in mivke) nikoli ni tolikšen, da bi lahko vplival na omenjene razmere. Vrh vsega je odvzem gradbenega materiala premalo organiziran, saj v glavnem jemljemo gramož in pesek iz struge tam, kjer nam je najprikladnejše in najcenejše, ne pa tam, kjer bi bilo glede na okoliščine najbolj smotno. Če bi hoteli izdatneje vplivati na to, da bi bila Sava v svojem toku od Gozda dalje bolj mirna in manj nevarna, bi bila potrebna zelo obsežna obrežna zavarovalna dela in sistematično poglobljanje struge.

Mislím, da se je ob dosedanjih navedbah bralec lahko zavedel, s kakšnimi potencialnimi nevarnostmi imamo opravka in da je pomislil, kako velika sredstva bo potrebno vložiti, če bomo hoteli doseči večjo varnost. Tudi doslej so bila vložena precejšnja sredstva. Vendar jih je bilo v glavnem vedno premalo. Po osvo-

boditvi teče neprestano delo v hudourniških strugah in nekateri hudourniki so zaenkrat ukročeni. To seveda ne pomeni, da niso potrebna stalna dodatna sredstva za višanje obstoječih pregrad, gradnjo novih in zasajanje posipnih brežin. V mnogih hudournikih pa bo potrebno delati hitreje in tako doseči večjo sistematično gradenj. Dokler je sredstev premalo, je namreč tako, da se odločimo samo za pregrade na najnevarnejših mestih, ki ne morejo v celoti ukrotiti podivjanih hudournikov. Zelo nujno bo vložiti znatna sredstva v zavarovalna dela pri tehle hudournikih: Dobršnik, Hladnik, Mlinca in Suhelj. Ti štirje predstavljajo v prihodnjih letih najhujšo nevarnost. Nikakor pa seveda ne kaže podcenjevati ostalih. O sredstvih, načinu njihovega zbiranja in uporabi bomo spregovorili v posebnem sestavku. Prihodnjič pa bomo obravnavali organizacijo štaba za zaščito pred elementarnimi nesrečami in njegovo delovanje pri poplavih v preteklem tednu.

P. G.

V Biogradu in Crikvenici skoraj 40 000 nočnin

Komisija za oddihe in izlete pri Izvršnem odboru sindikalne organizacije naše železarne je objavila poročilo o oddihih v letošnjem letu. Največ članov našega kolektiva je letos preživel svoj dopust v našem počitniškem taboru v Biogradu na moru. 606 delavcev iz naše železarne, pri katerih pa nismo upoštevali tistih, ki so bili tam na preventivnem zdravljenju in jih je bilo 71, je skupaj s skoraj 800 svojci obiskalo čudovito urejen tabor in preživel tam 12 dni po dokaj zmerni ceni. Poleg teh je bilo v Biogradu tudi 134 upokoencev, 75 članov kolektivov Elektro Žirovnice in »Sava« in 205 izletnikov. V Biogradu je bilo planiranih 1980 mest, ali 23.760 nočnin. Izkoristili pa smo 1851 mest in 19.857 nočnin.

Le nekoliko manj obiska smo zabeležili v našem počitniškem domu v Crikvenici. V Crikvenici je letos letovalo 443 članov kolektiva z okrog 600 svojci, 76 naših upokoencev, 21 invalidov, 591 oseb pa je obiskalo Crikvenico na enem ali večdnevem izletu.

Tudi v Crikvenici smo planirali več mest kot smo jih izkoristili, če ne upoštevamo izletnikov. V letošnjem letu pa so naši sodelavci letovali tudi v Portorožu in sicer v počitniškem domu Elektro Žirovnice. Člani tega podjetja pa so v zameno letovali v našem taboru v Biogradu na moru in v Crikvenici. Pri zamenjavi z gradbenim podjetjem »Sava« pa je 119 oseb letovalo v vikend hišici tega podjetja v Bohinju. Delavci »Save« pa so v zameno leto-

vali v Biogradu na moru. Kot vsako leto, so tudi letos nekateri člani našega kolektiva preživel svoj dopust v počitniškem domu na Mežakliji. J. N.

Nepošten odnos...

(Nadalj. iz 10. strani)

Organi delavskega samoupravljanja železarne bodo morali nujno poostriiti mere proti tistim, ki so na nepošten način prisvajali družbeno lastnino, kljub temu da gre v tem primeru za objekt, ki ga je bilo treba porušiti. Dolžnost prebivalcev Podmežaklje, ki niso prizadeji, pa je, da organom varnostne službe v železarni prijavijo vse tiste, ki ne znajo ločiti svoje lastnine od družbene. Nerodno in tudi sram me je, da moram napisati, da so tudi med nami ljudje, ki na nepošten način odzemale družbeno lastnino.

Karel Zorko

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru martinarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel med mojo dolgotrajno boleznijo.

Franc Trček

Seja nove skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj

Na prvi seji skupščine smo izvolili nove člane, ki bodo v tej mandatni dobi vodili delo v posameznih organih skupščine. Za predsednika skupščine je bil izvoljen tov. Franc Korenčan iz Kranja, za njegovega namestnika pa tov. Vinko Kepić. V izvršilni odbor skupščine sta bila izvoljena tudi tov. Dante Jasnič in Tine Zen, v odbor za zdravstveno zavarovanje tov. Jože Frece, v odbor za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov pa tov. Tine Zen.

V nadaljevanju dela skupščine smo v glavnem razpravljali o stanju sklada socialnega zavarovanja za čas od 1. januarja do 1. septembra 1966. Položaj je precej težaven, saj izkazuje sklad čez 5 milijonov N dinarjev primanjkljaja. Razprava se je v glavnem odvijala v smeri, kako delati v prihodnje, da bi do konca leta zmanjšali primanjkljaj, kar je največ možno. Poudarjeno je bilo, da bo moral v prihodnje Zavod za socialno zavarovanje bolj točno in tudi redno poročati o stanju skladov. Skupščina pa bo morala zahtevati od zavoda, da bodo priporočila in sklepi skupščine dosledno uresničeni. Precej je bilo tudi govora o številu zaposlenih v zdravstvu, posebno pomožnih in pa administrativnih uslužbencev, o delu zdravstvenega centra, o integraciji zdravstvenih ustanov in lekarn, o smotrnejšem upo-

rabljanju zdravil. Skratka o racionalnem trošenju denarja socialnega zavarovanja.

Skupščina je dala tudi soglasje o imenovanju direktorja Zavoda za socialno zavarovanje. Novi direktor je sedaj tov. Edgar Vončina, ki ima v razpisu zahtevano stro-

kovno izobrazbo.

Skupščina kakor tudi zavod imata v tem času zelo težavno delo, ker se dohodek zavoda ne steka po predvidenem načrtu, stroški zavoda pa še stalno naraščajo.

Stane Torkar

Razprava o organizaciji in delovanju SZDL

Pretekli četrtek je bila razširjena seja občinskega odbora SZDL, na kateri so razpravljali o težah za pravilnik o organizaciji in delovanju SZDL. Predlog pravilnika je pripravila komisija, ki jo je imenoval izvršni odbor. Sprejet je bil sklep, da bodo od 15. novembra do 20. decembra konference krajevnih organizacij SZDL. Na teh konferencah bodo izbrali na vsakih 200 članov SZDL po enega člana občinske konference, ki se bo v novem sestavu zbrala že sredi januarja prihodnjega leta. Novost je v tem, da članov ne bodo volili na občinski konferenci, ampak na konferencah krajevnih organizacij. Razpravljali so tudi o pripravah na volitve odbornikov občinskega zbora in republiških ter zveznih poslancev, ki bodo prihodnje leto. Udeleženci seje so bili mnjenja, da naj

kandidirajo tisti državljani, ki jih bodo izbrali občani, da bodo lahko posredovali njihova mnjenja in predloge.

Tudi pri prihodnjih volitvah bodo uveljavili dobro metodo evidentiranja kandidatov. Sokandidatov ne bi več imeli, pač pa naj bo toliko kandidatov, kolikor jih bo potrebno po presoji občanov. B.

REŠITEV KRIZANKE IZ PREJSNJE STEVILKE

Vod.: 1. Pivka, 6. oktan, 11. patentirnica, 13. Odak, 14. area, 15. ev, 16. ral, 17. smeh, 18. sto, 19. Ali, 20. lan, 21. stoj, 22. oje, 24. naslon, 26. Ant, 28. par, 29. anketa, 32. kis, 34. alka, 35. RTV, 37. lik, 39. Pia, 40. Laos, 41. neo, 42. on, 43. Bonn, 44. most, 45. revizionisti, 48. talka, 49. Nar-ta.

Slovo od letne turistične sezone

(Nekaj podatkov in razmišljanj o turističnem poslovanju) V jeseniški obzorni smo proglasili turizem za drugo najpomembnejšo gospodarsko panogo in že nekaj let si prizadevamo, da bi to čimprej postal. Vsako leto se poveča število turističnih postelj in sedežev v restavracijah in vsako leto se jim pridruži kaka druga tujsko-prometna naprava (žičnica, minigolf ipd.). Vendar smo kljub takšnim prizadevanjem še zelo daleč od položaja, ko bomo lahko govorili o primerni izkoriščenosti tega, kar nam dajeta narava in naš tranzitni položaj.

Naš turizem se razvija ob zelo majhni podpori od zunaj (večji turistični krediti) in rase bolj sam iz sebe. V glavnem investiramo vsako leto le tisto, kar smo uspeli iztržiti in kvečjemu dodamo kakšna majhna sredstva, ki se zbero v regionalnih okvirih. Velikih kreditov federacije ali republike, ali pa celo inozemskih, zaenkrat nismo uspeli niti pritegniti niti jih nismo dovolj smotrno iskali. Vprašanje je celo, če bi jih uspeli plasirati, četudi bi nam bili ponujeni. O pravilnosti takšne ali drugačne investicijske orientacije je seve moč razpravljati iz najrazličnejših vidikov, v glavnem pa se ustavljamo ob dveh alternativah:

— ali zajemati zgolj lastno akumulacijo in rasti zelo počasi (v zvezi s tem odlagati za daljši rok vrste nujno potrebne turističnih objektov — kulturno dvorano in kopališče v Kranjski gori, smučarske vlečnice v Mojstrani in Martuljku ipd.), razen tega pa zelo počasi množiti število turističnih postelj, ob tem pa ostati nezadovoljen ali malo zadovoljen;

— ali pa izvesti z najetjem obsežnejših kreditov znatnejše turistične ekspanzije, ob tem se pa izpostaviti možnim tveganjem in prehodnim težavam.

Vsaka izmed obeh dilem vključuje določene prednosti in ni brez pomanjkljivosti. Ne glede na razvoj v bližnji prihodnosti, pa lahko ob zaključ-

ku letošnje poletne sezone ugotovimo, da zmogljivosti, ki jih imamo, niso v celoti izkoriščene in da obstoji za to mnogo različnih vzrokov ter preprek.

Letos se je nadaljevalo upadanje števila domačih gostov in naraščanje števila inozemcev, kar je značilno za mnoga turistična področja in ne le za naše. V prvih osmih mesecih letošnjega leta je bilo pri nas domačih gostov 33.718 ali pičlih osem odstotkov manj kot lani v enakem času inozemcev pa je bilo 20.791 ali devetintrideset odstotkov več. Na Gorenjskem je bilo več gostov kot pri nas edino v radovljški občini (domačih skoraj še enkrat, tujih pa tri in polkrat toliko kot pri nas). Če upoštevamo dva pomembna činitelja, ki sta vplivala na letošnji turistični promet (izpad znatnega števila domačih gostov in izredno deževno vreme v avgustu), smo nemara lahko zadovoljni, da se je letošnje leto v prvih osmih mesecih v naši občini dobrih tri tisoč gostov več kot lani

v enakem času. Vendar pa nikakor ne moremo biti zadovoljni z ugotovitvijo, da beležimo ob povečanem številu gostov, manjše število nočnin. V prvih osmih mesecih lanskega leta je bilo v naši občini 238.163 nočnin, letos pa približno sedemtrideset tisoč manj. Inozemci se lani prenočevali 40.315-krat, letos pa le 41.622-krat. Zatorej gre več kot celotno zmanjšanje števila nočnin v škodo domačih gostov. Zanimivo je tudi, da so se mudili letos tuji gostje pri nas krajši čas kot lani. Lani je bil vsak inozemec pri nas povprečno 2,7 dneva, letos pa le dva dni. Ta podatek nazorno kaže, da si stacionarni mednarodni turizem pri nas še ni utrl poti, pač pa služijo tujim gostom naši kraji zgolj kot tranzitno ozemlje, kjer prespe na svoji poti v notranjost dežele ali grede proti domu. Popolnoma razumljivo je, da tudi prehodni turizem vrže znatne denarje, vendar bi ga ne smeli jemati za osnovo našemu bodočemu turističnemu go-

spodarstvu, pač pa bi si morali vse bolj prizadevati za porast stacionarnega turizma.

Pred nami je zimska turistična sezona. Pričakali jo bomo s slabšimi prometnimi možnostmi zlasti za domači izletniški turizem (ukinitve železniške proge), z enakimi sredstvi za šport in rekreacijo (število žičnic se ni povečalo) in z malenkostnim povečanjem gostinskih zmogljivosti (prenovljeni Slavec in zgrajena kmečka gostilna ob hotelu Prisank v Kranjski gori). Če bo ob vsem tem še prožnost gostinskih delavcev enaka lanske, potem ne moremo pričakovati bistvenega povečanja turističnega prometa. Pričakovati pa je, da le znano iz leta v leto boljše pritegniti goste in jih zadovoljiti in da bo zato morda primerjava prihodnje zimske sezone s prejšnjo vsaj tako ugodna, kot je primerjava osem mesečnega gospodarjenja v letošnjem letu z gospodarjenjem na turističnem področju v lanskem letu.

P. G.

Uporabniki cest

Občinska komisija za varnost in vzgojo v prometu bo s sodelovanjem Avto moto društva organizirala več predavanj za uporabnike cest oziroma za voznike motornih vozil.

Prvo predavanje bo že v prihodnjem tednu v Kranjski gori.

Vsebinska tega predavanja bo prilagojena potrebam in cestnim razmeram v dolini. Zaradi tega bodo predavatelji dali poudarka na prečkanje ceste z živino, o voznji po cesti z vprežno živino, seveda pa ne bodo pozabili tudi na ostale uporabnike ceste, to je pešce in voznike motornih vozil.

Na Jesenicah bosta dve vrsti predavanj: splošno, ki bo namenjeno vsem uporabnikom cest, to je pešcem in voznikom in posebno predavanje, ki bo namenjeno samo za lastnike motornih vozil. Na tem predavanju bodo sodelovali znani prometni in medicinski strokovnjaki iz Ljubljane. Na tem predavanju se bodo menili predvsem o vzrokih in vplivih pri prometnih nesrečah ter o alkoholu in voznji z motornimi vozili.

Podrobnejše datume predavanj bomo še objavili.

V prejšnjem mesecu je bilo na cestah naše občine 17 cestno prometnih nesreč, pri katerih je bilo 5 težjih in ena lažja telesna poškodba, materialno škodo pa cenijo na 3.982.000 starih dinarjev.

Nesreče so se pripetile zaradi naslednjih nepravilnosti pri voznji:

- vinjenost 2
- neprimerna hitrost 3
- izsiljevanje prednosti 1
- vožnja brez voznškega izpita 1
- neprevidnost 4
- nepravilno prehitivanje 3
- prekratka varnostna razdalja 1
- nepredvideni dogodki 2

S. H.

Normalnotirni vagoni so več kot preobremenjeni

Zaradi prehoda na normalnotirni promet v livni jami jeklarne bi potrebovali tudi več normalnotirnih vagonov. Zaradi pomanjkanja sredstev jih nimamo in pa zato, ker smo morali zaradi izgradnje pristaniških žerjavov porušiti staro vozovno delavnico in zgraditi novo. Ker so pri teh delih sodelovali tudi sodelavci iz vozovne delavnice, niso mogli sproti popraviti vseh normalnotirnih vagonov. Nabralo se je precej pokvarjenih vagonov in treba bo vložiti precej naporov, da jih bodo popravili. V vozovni delavnici morajo popravljati tudi nove livne vagone, ki jih je treba skrbno vzdrževati, da bo prevoz vročega jekla iz martinarne na Belo varen in zagotovljen. Članek sem napisal zato, da bi opozoril posamezne delovne enote, zakaj ni mogoče zadovoljiti vseh potreb. Opozorim naj tudi, da je preveč nizkостenskih normalnotirnih voz v popravilu, ker premalo pazimo, kadar nakladamo ali razkladamo. Veliko stranic pri vagonih je razbitih, vagone pa tudi preveč obremenjujemo in so zaradi tega zaribani čepi osi in celo zlomljeni vzdolžni nosilci. Da bomo imeli v obtoku čim več dobrih vagonov, je v interesu nas vseh, da pri nakladanju in prevajanju pazimo, da ne bo pre-

več poškodb. Le tako bomo lahko zadostili vsem potrebam, ki jih zahteva proizvodnja.

B.

Novi motorni viličarji

V preteklem mesecu smo dobili pošiljko novih motornih viličarjev. UOS je dobila pettonski motorni viličar iz Litostroja, ki je garažiran v skladišču na Blejski Dobravi. Uporabili ga bomo pri gradnji nove aglomeracije. Transport pa je iz podjetja Indos Ljubljana dobil 1,5 tonski motorni viličar, ki ga trenutno uporabljajo v šamotarni, ker imajo lastnega v generalnem popravilu. V prvem četrtletju prihodnjega leta bomo dobili na transportu še 3,5 tonski motorni viličar. Tako bo za nekaj časa zaključena dobava viličarjev.

N. Bernard

ZAHVALA

Vsem tovarišem s prometa, ki so mi nudili denarno pomoč ob moji bolezni, se najtopleje zahvaljujem.

Alojz Rauh
Lesce

Več reda in discipline pri lokalnih prevozih

Uvedba lokalnih avtobusov na Jesenicah je pred leti pomenila za naše mesto veliko pridobitev. Lokalne prevoze na območju Jesenic je uvedlo podjetje Avtoservis, ki se je pozneje združilo s podjetjem Ljubljana transport. Občani so bili zadovoljni tudi z voznim redom avtobusov, ki so vozili v obe smeri na vsakih 20 minut. Žal pa v zadnjem času opazamo, da nekateri šoferji avtobusov ne upoštevajo več voznih redov in večkrat se zgodi, da lokalni avtobus, ki vozi na relaciji Plavž — Koroška Bela, obstane na cesti morda zato, ker je dotrajan, ali pa zato, ker so ga slabo popravili in ni dobro vzdrževan. Na ta način avtobus izpade iz rednega prometa na avtobusnih postajališčih pri Cufarju in na Javorniku pod klancem pa se nabere veliko potnikov, ki čakajo na naslednji avtobus. Ker je avtobus izostal, mora naslednji prepeljati več potnikov in gneča v avtobusu je izredno velika. Potniki se jezijo, v takšnih primerih po nepotrebnem dolžijo sprevodnika in šoferja avtobusa, v katerem se peljejo.

Tudi delavci železarne, ki se vozijo na delo in z dela, skoraj vsak dan zamujajo in imajo težave pri vstopih v železarno.

Da so zamude avtobusov še večje, je prispeval svoj delež tudi »pametnjakovič«, ki je odredil, da sprevodnik zadnjih vrat avtobusa ne odpre tako dolgo, dokler ni izstopil zadnji potnik. V dnevnem časopisju sem že lani bral, da bodo stare in dotrajane avtobuse zamenjali z novimi. Iz neznanih razlogov jih še niso zamenjali. Na lokalni avtobusni prevoz ne moremo biti preveč ponosni in predstavljamo kulturno sramoto, če pomislimo, da se z

našimi lokalnimi avtobusi večkrat vozijo tudi zamejski Slovenci oziroma državljani, ki prihajajo v našo državo iz Italije in Avstrije ter drugod.

V bližnji prihodnosti lahko pričakujemo slabe vremenske razmere in še večji naval na lokalne avtobuse. Odgovorni

ljudje in organi delavskega samoupravljanja pri podjetju Ljubljana transport bodo morali z učinkovitimi ukrepi poskrbeti, da bo prevoz prebivalcev našega mesta z lokalnimi avtobusi kulturn in sodoben.

Karel Zorko

Z razstave DOLIK-a

Marchel in Simonič razstavljata

Preteklo soboto je godalni kvartet gojencev jeseniške Glasbene šole poskrbel za prijeten glasbeni uvod ob otvoritvi slikanske razstave dveh mladih kranjskih likovnikov. Aleš in Andrej Tratnjek, Marjan Drolc in Sergej Dobišek so prikupno izvedli tri krajše skladbe L.M. Škerjanca, F. Staniča in P.I. Čajkovskega.

Otvoritev razstave je bila zanimiva. Navzoča avtorja sta razložila obiskovalcem, kaj sta hotela s svojimi deli povedati in sta tudi rada odgovarjala na zastavljena vprašanja. Henrik Marchel je povedal, da pomenijo njegovi razstavljeni akvareli pravzaprav nekakšen osnutek za nadaljnje ustvarjanje v olju. Iz njih diha volja po svojstvenem izrazu ter so nekateri med njimi zelo zanimivi z ozirom na barvno kompozicijo. Seveda so vsi po vrsti moderno nastrojeni, vendar jim določene kvalitete ni mogoče oporekati.

Štefan Simonič je prikazal v primerjavi z Marcherjem nekaj popolnoma drugega, kar daje razstavi prijeten draž kontrast. Ogledali smo si lahko vrsto del, ustvarjenih s tušem in peresom, ki predstavljajo različne, skoraj geometrijske like, vendar skladne in originalne.

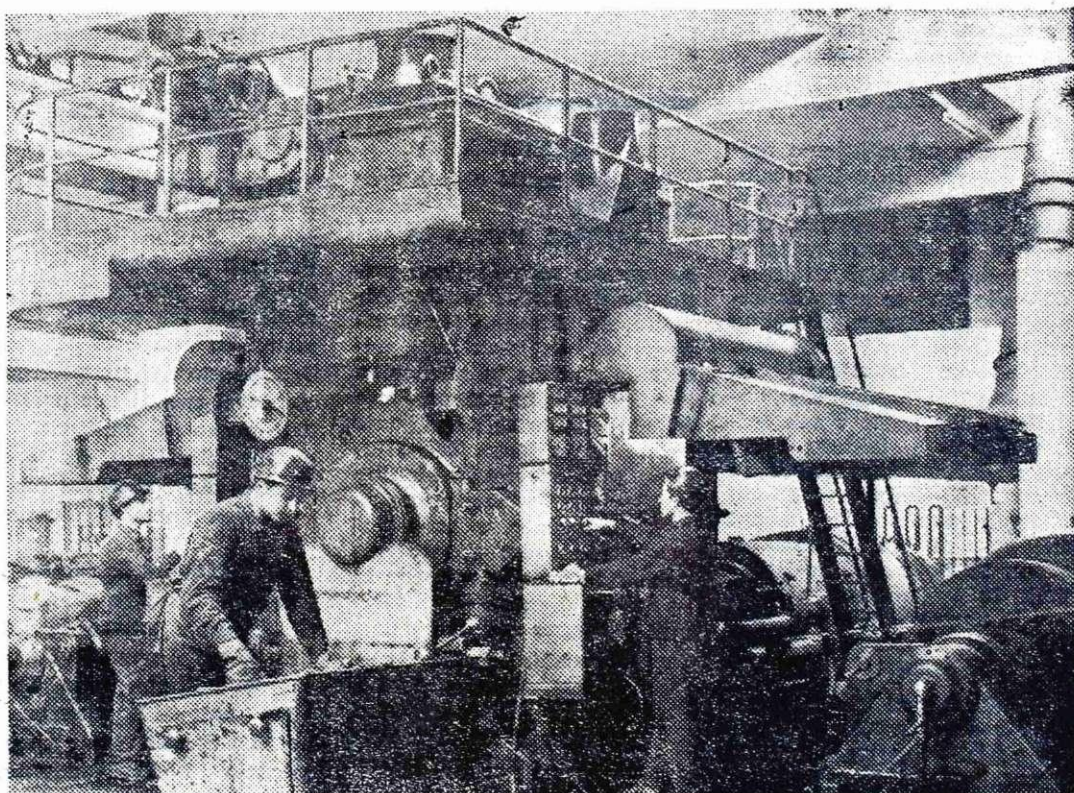
Tudi za svoja dela nam je povedal avtor, da predstavlja dejansko osnovo za kasnejšo grafiko.

Razstava pomeni prijetno poživitev za jeseniške ljubitelje likovne umetnosti. Istočasno predstavlja tudi doprinos k programski politiki likovnih del modernejših smeri izostrevali obiskovalcem njihov okus in jim vzgajali smisel za razumevanje stvaritev najrazličnejših avtorjev — od realistov do največjih modernistov!

Boljši pogoji za prevez slabov

Pri prevozu slabov s tovarnjaki iz valjarne Bela v valjarno 2400 smo imeli težave pri obračanju tovarnjakov s prikolicami v adjustaži valjarne 2400. Tla so bila iz navadnega materiala in zato so tovarnjaki na sipkem terenu težko obračali. Kolesa vozil so se močno pogrezala v mehka tla. Zaradi tega smo začeli te dni graditi cementna tla, ki bodo v kratkem gotova. Tovornjaki TAM 8500 bodo tako imeli lepo krožno pot.

N. Bernard

Valjčno ogrodje Siemag v hladni valjarni

Majhna, vendar hrabra četa

V soboto, 5. novembra, so na poslopju gimnazije v Titovem Užicu slovesno odkrili spominsko ploščo slovenski četi »Ivan Cankar«, ki je bila pred 25. leti ustanovljena v tem kraju. Ustanovili so jo slovenski izseljenci, ko je v Srbiji vzplamtel upor in so povečini vsi zgrabili za orožje in začeli borbo proti okupatorju. Ker je bil prvi poveljnik te čete Albin Pibernik, naš sodelavec in borec za delavske pravice, je prav, da se spomnimo teh hrabrih ljudi.

Danes je živih le še nekaj borcev te čete. Sestavljena je bila iz Slovencev izseljenec na pobudo Edvarda Kardelja in Ivana Mačka. Na prvem sestanku čete sta bila poleg 25 borcev navzoča tudi Edvard Kardelj in Ivan Maček. Za poveljnika so izbrali Albina Pibernika, za prvega komisarja pa Oskarja Šavlija, ker je bil odsoten, pa so namesto njega imenovali Pavla Žavcerja. Četa je takrat štela 58 borcev in se je prvič spopadla s četniki, ki so zahrbtno napadli partizane v Užicu. Tako se je slovenska četa »Ivan Cankar« skupaj z drugimi partizani iz Srbije bojevala za užiško republiko, pozneje pa v sestavi I. proletarske brigade v Bosni. S to brigado jo je vodila njena borbena pot preko Igmana vse do Foče. Po Igmanškem maršu so nekateri borci umrli zaradi mraza. V Foči so bataljon preuredili in se na poseben ukaz tov. Tita pridružili četi, ki je spremljala in varovala vrhovni štab. V juliju 1942 pa je vseh 8 preživelih borcev slovenske čete odpotovalo s kurirjem vrhovnega štaba v glavni štab Slovenije.

Slovenska četa je imela velik ugled. Njeni borci so bili izredno disciplinirani in so točno izpolnjevali vse ukaze.

ZAHVALA

ob prerani izgubi moje dobre žene in skrbne mame

ANGELE ČUK

se iskreno zahvaljujemo primariju dr. Brandstetterju, dr. Koršiču ter osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice za njihovo prizadevanje, da bi ji rešili življenje. Zahvaljujemo se vsem humanim krvodajalcem. Posebno se zahvaljujemo sosedam Kozjekovi, Mravljetovi in Mrzelovi za dragoceno pomoč in pozornost v teh težkih trenutkih. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, številnim voznikom osebnih avtomobilov, godbi in pevcem za žalostinke, vsem, ki ste nam izrekli sožalje in sočustvovali z nami ter jo spremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: mož Matija, hčerke Branka, Marinka in Tončka z Zlatko, sestre, bratje in ostalo sorodstvo.

Največ težav so imeli, ker niso poznali ozemlja, kajti izgubiti se, je pogostokrat pomenilo priti v roke Nemcem ali četnikom in seveda smrti. V četo so hoteli pritegniti tudi ostale Slovence — begunce iz Čačka, Gornjega Milanovca in pozneje iz širše Srbije. Vendar so četniki spoznali njihov namen ter začeli sami mobilizirati Slovence v teh krajih. Nalogo mobiliziranja teh borcev je prevzel Milenko Šober, sedaj novinar RTV Ljubljana. Pri opravljanju svoje naloge je

nameraval spraviti v partizane tudi Slovence, ki so živeli med Nišem in Beogradom, vendar je njegove namene prekrizala nemška ofenziva.

Slovensko četo so sestavljali v glavnem delavci in intelektualci. Pri organiziranju čete so najbolj pomagali Milenko Šober, Albin Pibernik, Pavle Žavcer, Oskar Šavli in drugi. Kot smo že zapisali, je danes živih le še nekaj borcev te čete, ki jo preživeli užiški borci imenujejo »majhna, toda hrabra četa«.

Odkritju spominske plošče v okviru proslav 25-letnice revolucije so poleg velikega števila članov in predstavnikov družbeno političnih organizacij, občine in okraja prisostvovali tudi preživeli borci te čete.

Želje upokoјencev na Blejski Dobravi

Na eni izmed zadnjih sej sveta krajevne skupnosti na Blejski Dobravi so med drugim razpravljali tudi o pobudi upokoјencev tega kraja, da bi dobili primeren prostor, kjer bi se lahko nemoteno sestajali, tako kot imajo to že urejeno na Jesenicah, Javorniku in drugje.

Več kot 70 upokoјencev je tu, ki so včlanjeni pri društvu upokoјencev na Jesenicah so pa še tudi na Lipcah in na Kočni, a vsem je to zelo od rok. Radi bi se sestajali nemoteno pokramljali in zato si želijo prijetnega kotička.

Predlagali so, da bi jim odstopili sobo v stari šoli pri cerkvi, ki jo je nekdanje uporabljala krajevna organizacija SZDL. Imajo tudi zagotovilo, da jim bo v začetnih težavah pomagal odbor društva upokoјencev na Jesenicah, ki

je pripravljen odstopiti tudi nekaj inventarja.

Svet krajevne skupnosti je pripravljen podpreti to koristno zamisel, vendar so bili nekateri člani sveta mnenja, da prostor, ki bi ga imeli radi ni najbolj primeren in da bi bila to le začasna rešitev. Bolje bi bilo poiskati primeren lokacijo na sončnem kraju in tam postaviti montažno

V prihodnjem letu bosta odprta dva nova mejna prehoda in sicer za planince. Sporazum, ki sta ga pred kratkim sklenili Avstrija in Jugoslavija in ga morata odobriti še vladi obeh držav, začel pa naj bi veljati 1. januarja 1967, določa, da naj bi v prihodnjem letu odprli dva planinska mejna prehoda, in sicer na Peci ter na Stolu. Torej bomo lahko prestopili državno mejo ne le po avtomobilski cesti ali železnici, temveč tudi po dveh planinskih poteh. Ker je za nas zanimiv posebno prehod na Stolu, objavljamo nekaj podrobnosti.

Sporazum je bil podpisan 10. oktobra in določa, naj bi bila oba prehoda odprta od 15. aprila do 15. novembra. Čez Stol bo vodila pot od Prešernove kočice pod Stolum

čez sedlo Bevsčica do Celovške kote in Mačenske planine na avstrijski strani. Planinci bodo lahko prestopili mejo samo podnevi, in sicer na Stolu od sončnega vzhoda do sončnega zahoda, na Peci pa od 6. do 17. ure. Določilo pravi, da bodo morali imeti planinci veljaven potni list ali izkaznico za maloobmejni promet. Vrniti se bodo morali v treh dneh, razen če jih bo zadržala višja sila, npr. neugodno vreme.

Prav gotovo je ta sporazum, za katerega ne dvomimo, da ga bosta potrdili tudi obe vladi, nov korak k odpiranju mejnih prehodov in utrjevanju prijateljskih stikov tudi med planinci obeh držav. Velikega pomena pa je to tudi za novo Prešernovo kočico na Stolu, za katero je že sedaj precej zanimanja. Morda bi bilo prav, da sporazum ne bi veljal samo za poletne mesece in da bi bil mejni prehod odprt vse leto, torej tudi v zimskem času.

-n

NAMIZNI TENIS

Krajzljeva zopet prva

V nedeljo je bil v domu TVD Partizan na Jesenicah odigran pregledni turnir za izbiro 10 najboljših namiznoteniških igralcev Slovenije. Na turnirju so se zbrale najboljše mladinke in se pomerile med seboj. Naša predstavnik Krajzljeva je zaigrala v velikem slogu in tudi vsa srečanja odločila v svojo korist. Zanimivo je, da je v vseh igrah izgubila samo dva seta. Treba je pohvaliti trenerje in vodstvo namiznoteniškega kluba, ki v zadnjem času spet vzgajajo mlado generacijo namiznoteniških igralcev, ki od tekme do tekme dosega boljše rezultate in se vzpenja v sam vrh slovenskega namiznega tenisa.

ZAHVALA

Ob smrti najinega očeta
ANDREJA ŠLIBARJA
upokoјenca

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani. Topla zahvala dr. Sajevcu za dolgoletno zdravljenje, družini Kepic za nesebično pomoč, godbi za žalostinke, sosedom in vsem, ki so ga tako številno spremili na zadnji poti, mu poklonili toliko cvetja in sočustvovali z nami.

Hvala sodelavcem obrata plinska in vodna energija za venec ter lastnikom osebnih avtomobilov za uslugo.

Zalujoči hčerki
z družinama

JAPONSKA — Japonska družba »Nihon Gaisa KK« je razvila nov postopek za proizvodnjo porcelanskih izdelkov. Pri tem postopku uporabljajo kot osnovno surovino plavžarsko žlindro ob dodatku kremenjakovega peska in manjše količine vezilnega sredstva.

JUŽNOAFRISKA UNIJA — V železarni južnoafriške železarske družbe »ISCOR« v Pretoriji je dosegel največji plavž, ki proizvaja dnevno okoli 1400 ton grodlja, izredno veliko vzdržnost obzidave. Brez popravila je nepretrgano obratoval osem let in proizvedel preko 4 milijone ton grodlja. Smatrajo, da je dosegel ta plavž svetovni rekord v nepretrganem obratovanju.

KANADA — Kanadska železarska družba »Algoma Steel Corp.« je naročila v Veliki Britaniji nov plavž s premerom talilnika 9,9 m. To bo eden največjih plavžev na svetu. Stroški za njegovo gradnjo bodo predvidoma znašali 18 milijonov kanadskih dolarjev.

VELIKA BRITANIJA — Britanska železarska družba »Appleby — Frodingham Steel Co.« gradi v svoji železarni v Frodinghamu novo napravo za vakuumiranje jekla. V tej napravi bodo lahko izvedli postopek vakuumiranja v 100-tonskih ponovcah. Investicijski stroški za njeno gradnjo bodo znašali okoli 260.000 funtov šterlingov.

ZDA — Železarska družba »McLouth Steel Corp.« bo v prihodnjih dveh letih in pol porabila 100 milijonov dolarjev za gradnjo nove naprave za kontinuirano vlivanje bram. Ker v železarni te družbe že od leta 1963 obratuje naprava za kontinuirano vlivanje, ki jo je zgradilo znano podjetje »Concast A. G.«, bo ta družba že druga v ZDA, ki bo v prihodnje vso svojo proizvodnjo surovega jekla odlivala na napravi za kontinuirano vlivanje. Prva je »Phoenix Steel Corp.«, ki je prav tako naročila novo napravo za kontinuirano vlivanje, ki ji bo omogočila vlivanje celotne proizvodnje na ta način.

Seja športnega društva

V ponedeljek zvečer je bila v pisarni športnega društva redna seja upravnega odbora. Poleg ostalega so obravnavali tudi program sankaškega in drsalnega kluba. Sankaški klub ima precej pristašev, kljub stagnaciji. Predstavniki kluba je dejal, da je stagnaciji vzrok prepoved sankanja na cesti v Planino pod Golico. Ostala jim je le tekmovalna proga pri Savskih jamah, ki jo vsako leto s prostovoljnimi delom uredijo. Težave imajo ponavadi z brizgalno, s katero utrjuje progo. Vendar upajo, da bodo letos uspeli rešiti ta problem skupaj z Zavodom za vzdrževanje športnih objektov. Drsalno-kotalkarski klub ima precej članov, predvsem mladink in pionirk. Težave pa ima z vodilnim kadrom. Domačih trenerjev ni in to je tudi vzrok, da delo v klubu ne more zaživeti tako, kot si želimo. Maloštevilni funkcionarji si bodo s pomočjo članov uprave prizadevali, da bi ta problem rešili in omogočili številnim otrokom v prihodnje trening pod strokovnim nadzorstvom.

V posebni točki dnevnega reda so obravnavali delo propagandne komisije. Ta komisija pri športnem društvu že dela in bo v kratkem uredila v novi športni trgovini nasproti železniške postaje posebne deske, na kateri

bodo objavljeni vsi važnejši dogodki. Stirinajstredno pa bodo razobešali slike o najbolj razburljivih trenutkih s športnih srečanj. Podobno desko bodo uredili tudi na igrišču pod Mežakljo. Razpravljali so tudi o biltenu, ki je v zadnjem času prenehal izhajati. Stroški zanj so se tako povečali, da jim niso bili več kos. Upravni odbor športnega društva bo prosil za pomoč UO železarne, da bi jim pomagal tudi v prihodnje izdajati ta bilten. Propagandna komisija bo tudi začela urejati društveno slikovno kroniko.

Srednješolski turnir v odbojki

V Kranju je bil v ponedeljek turnir v odbojki, ki sta se ga udeležili tudi moška in ženska ekipa gimnazijskega športnega društva Kovinar z Jesenic. V moški konkurenci so sodelovale naslednje ekipe: tehniška tekstilna šola iz Kranja, ekipa kranjskega internata in Kovinar. Premočno so zmagali Jeseničani, ki so tako naslovu gorenskega prvaka dodali še en lep uspeh. Pri ženskah so prav tako Jeseničanke uspeli, saj so premagale tehniško tekstilno šolo iz Kranja, edino ekipo, ki je še sodelovala v ženskem delu turnirja. V. T.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

12. in 13. novembra ameriški barvni film MOCNEJŠE OD SLAVE, ob 17. in 19. uri.
14. novembra mehiški barvni film V SLUŽBI PANČA VILLE, ob 17. in 19. uri.
15. in 16. novembra ameriški barvni film BAMBY, ob 17. in 19. uri.
17. novembra španski barvni film GREH LJUBEZNI, ob 17. in 19. uri.
18. novembra ameriški barvni film NEDELJA V NEW YORKU, ob 17. in 19. uri.
19. novembra ameriški barvni film MAJOR DUNDEE, ob 17. in 19.15 uri.

Kino »PLAVŽ«

12. in 13. novembra ameriški barvni film BAMBY, ob 18. in 20. uri.
14. in 15. novembra ameriški barvni film MOCNEJŠE OD SLAVE, ob 18. in 20. uri.
16. novembra španski barvni film GREH LJUBEZNI, ob 18. in 20. uri.
17. in 18. novembra jugoslovanski film POGLED V ZENICO SONCA, ob 18. in 20. uri.
19. novembra mehiški film POD NEBOM MEHIKE, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

12. novembra špan-italij. barvni CS film V SENCİ ZOROA.
13. novembra japonski barvni CS film OLIMPIADA V TOKIU.

16. novembra ameriški barvni film MOCNEJŠE OD SLAVE.
19. novembra ameriški barvni film BAMBY.

Kino DOVJE

12. novembra japonski barvni CS film OLIMPIADA V TOKIU.
13. novembra špan-italij. barvni CS film V SENCİ ZOROA.
17. novembra ameriški barvni film MOCNEJŠE OD SLAVE.
19. novembra jugoslovanski film POGLED V ZENICO SONCA.

Kino KOROŠKA BELA

12. novembra jugoslovanski film POGLED V ZENICO SONCA.
13. novembra ameriški barvni CS film SEDMERICA JEZDI V PEKEL.
14. novembra ameriški barvni film BAMBY.
19. novembra ameriški barvni film NEDELJA V NEW YORKU.

Kino KRANJSKA GORA

12. novembra ameriški barvni CS film SEDMERICA JEZDI V PEKEL.
13. novembra jugoslovanski film POGLED V ZENICO SONCA.
17. novembra ameriški barvni film BAMBY.
18. in 19. novembra ameriški barvni film MOCNEJŠE OD SLAVE.

ŠPORT IN KULTURA

HOKEJ NA LEDU

Premiera ni uspela

JESENICE : KAC 4 : 7

V torek zvečer se je na Jesenicah začela letošnja hokejska sezona. Na umetnem drsališču pod Mežakljo so se Jeseničani pomerili v tekmi za alpski pokal z moštvom KAC iz Celovca. Priznati so morali premoč gostov. Srečanje, ki sta ga pred okoli 2500

gledalci vodila Cebulj iz Radovljice in Valentin iz Celovca, se je končalo z rezultatom 4:7 (2:2, 2:2, 0:3) za goste.

Za Jesenice so igrali: Knez, Korantar, Ivo Jan 1, Ravnik, Kristan, Jug, Razinger, Tišler 1, Felc, F. Smolej, B. Jan

2, Klinar, Mlakar, Beravs. Hiti in R. Smolej.

KAC: Pregel, Kryzo, Schlager, Koch, Felfernig, Del John 3, Adair 3, Schupp 1, König, Puschnig, Samonig, Posarnig, Romauch, Kenda.

Tako gledalci kot igralci so se v torek zbrali na drsališču prepričani v popoln uspeh. Igra pa je pokazala drugače. Jeseničanom ni in ni šlo. Mnogo so grešili v obrambi, napadalcu pa po lepo začetih akcijah niso znali streljati na vrata. Največ krivde za poraz pa nosi rezervni vratar Knez, ki je v zadnji tretjini popolnoma odpovedal. Igralci našega državnega prvaka so sicer igrali dokaj dobro, toda niso znali izkoristiti številnih priložnosti. Gostje so napadali bolj poredko, toda nevarno. K zmagi sta največ prispevala Kanadčana Del John in Adair, ki sta izkoristila vsako napako domačinov. Jeseničanom se pozna nekajdnevni premor, ko na drsališču ni bilo ledu. Sicer pa poraz ni tako boleč, saj je moštvo KAC iz Celovca že od nekaj trd oreh za naše igralce.

ZAHVALA

Ob prežgodnji izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

FRANCA DEŽMANA

se iskreno zahvaljujemo dr. Brandstetterju in zdravniškemu osebju internega oddelka jeseniške bolnice za zdravljenje in lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se sosedom za izkazano pomoč, darovalcem vencev in cvetja, lastnikom avtomobilov, jeseniški godbi in vsem, ki so se od pokojnika poslovili in ga spremili na zadnji poti v prerani grob. Zalujoči: žena Antonija, sin Zlatko z družino in ostalo sorodstvo.

— or

Nogometaši v Izolo

Prejšnjo nedeljo ni bilo odigrano redno kolo prvenstvenih nogometnih tekem v zahodnem delu SCL. Zato so nogometaši imeli prost dan. V nedeljo je na sporedu predzadnje kolo v jesenskem delu nogometnega prvenstva. Naši nogometaši morajo v Izolo, kjer jih čaka naporno srečanje. Z nogometaši Izole so Jeseničani odigrali že nekaj tekem. Lani so jih na domačem igrišču premagali z rezultatom 3:1, v Izoli pa so tekmo izgubili s tesnim rezultatom 0:1. Jutrišnje srečanje bo za nogometaše Jesenic zelo pomembno. Morebitni dve točki ali vsaj neodločen rezultat bi pripomogli, da se bo enajsterica Jesenic na lestvici povzpela vsaj za eno mesto višje. Zadnje kolo bo odigrano prihodnjo nedeljo. Jeseničani imajo v gosteh enajsterico iz Litije. Če bodo vremenski pogoji ugodni, bo-

do tekmo igrali na domačem igrišču pod Mežakljo, v nasprotnem primeru pa bodo po vsej verjetnosti morali tekmo odigrati v Lescah ali kje drugje.

Začela se je hokejska sezona

Priznavalnine borcem - prostovoljcem za severne meje

V zadnji številki »Železara« je bil objavljen članek oziroma poročilo o seji odbora Zveze borcev, prostovoljcev za severne meje iz leta 1918-19. Pisec članka pozitivno ugotavlja, da med njimi ni socialno ogroženih in se sklicuje na okrožnico RO Zveze prostovoljcev, borcev za severne meje. Okrožnico so dobile vse občinske skupščine v Sloveniji s pripombo, da bi prispevale skromne zneske v skupni sklad za izplačevanje priznavalnine še živečim borcem prostovoljcem. In kakšno je stališče občinskega odbora ZZB NOV Jesenice?

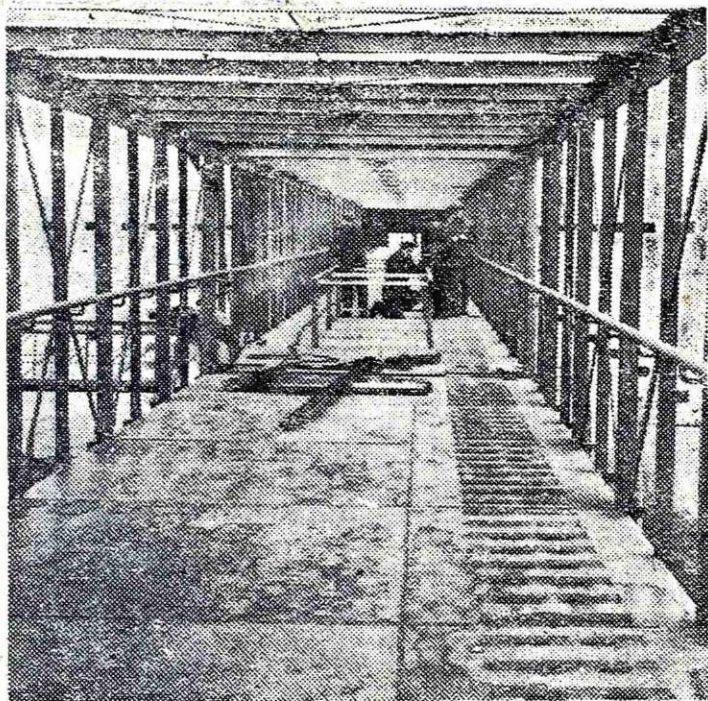
Občinski odbor ZZB NOV se strinja s predlogom, da bi priznali priznavalnine tudi bivšim borcem za severne meje, vendar pod pogojem, da le-ti izpolnjujejo pogoje. Prav tako se občinski odbor ZZB NOV na Jesenicah strinja s sklepi V. kongresa ZZB NOV Jugoslavije v Sarajevu, ki priznava status borca tudi bivšim borcem — prostovoljcem za severne meje, če so bili med NOB posredni ali neposredni udeleženci boja proti fašizmu. Ugotovljeno je, da je bilo 80 % omenjenih borcev aktivnih tudi med NOB in imajo tako pogoje za priznanje članstva v ZZB NOV. Toda ostalim borcem — prostovoljcem za severne meje, ki so bili med NOB pasivni, ali zaradi njihovega sovražnega odnosa do narodnoosvobodilnega pokreta, pa ne morejo priznati enakih zaslug, ne glede na to, da so nekdanji Maistrovi borci v tistem

času odigrali revolucionarno in pomembno vlogo. Priznanje zasluži nekdanji koroški borci, ki so med NOB vedeli, kje je njihovo mesto in se odzvali klicu OF ter se borili proti okupatorju in našim izdajalcem.

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice se ne strinja s sedanjim načinom razdeljevanja priznavalnine in meni, da je preveč birokratski in da imajo pri tem razdeljevanju nekateri ljudje monopol. To delo bi morali opraviti krajevni odbori ZZB NOV, ki dobro poznajo probleme posameznih proslincev za priznavalnino. Krajevne organizacije ZZB NOV bi tudi pravično

reševale prošnje za priznavalnine bivšim borcem, prostovoljcem za severne meje, če izpolnjujejo potrebne pogoje. S predlogom, da bi vsaka sekcija oziroma komisija pri občinskem odboru ZZB NOV imela poseben sklad za priznavalnine, se niso strinjali in menijo, da materialno priznanje za nesebični boj lahko prejmejo le tisti, ki še nimajo v zadostni meri zagotovljenih pogojev za življenje. Upoštevati je treba finančne probleme občinske skupščine, ki dodeljuje sredstva za potrebe bivših borcev in vojaških ter mirnodopskih invalidov.

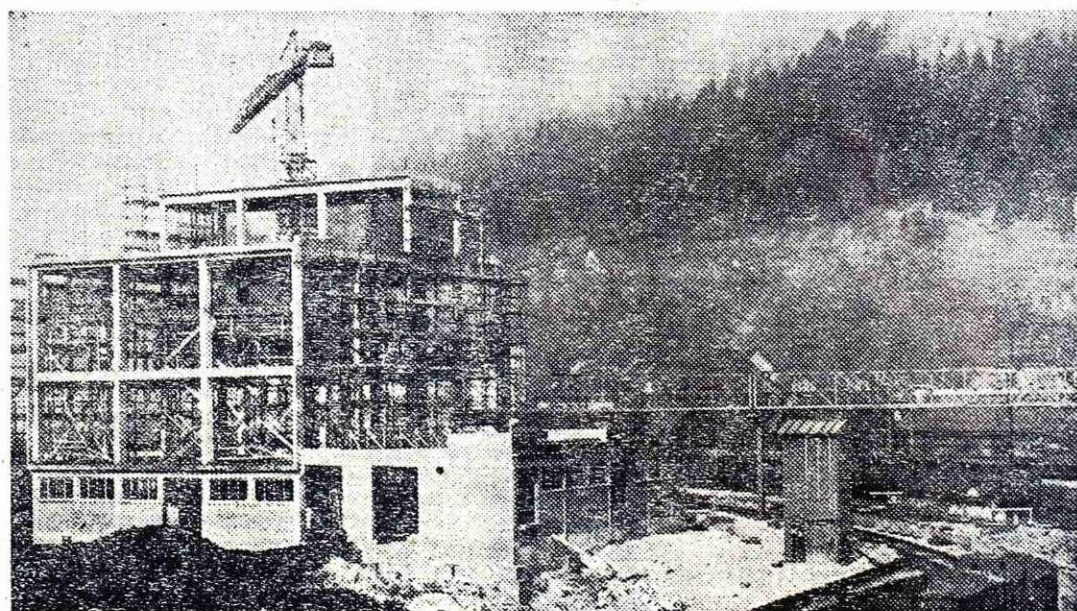
Karel Zorko

Mostovi za transportne trakove v novi aglomeraciji so nameščeni

»ZELEZAR« — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA
ZELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarnja, Železarna Jesenice Telefon int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

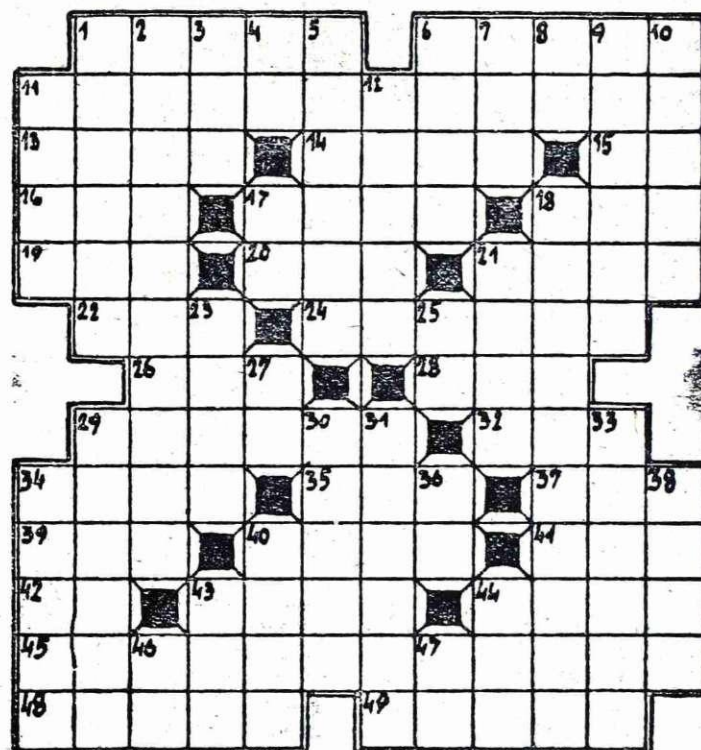

Križanka

Vodoravno: 1. del viteške opreme, 6. v grški mitologiji Odisjev oče, 11. obrat za pripravo rude oziroma vsipa za plavž, 13. žabja noga, 14. delovodja v sivi livarni, 15. površinska mera, 16. duša umrlega po verovanju starih

venskega sodobnega pisatelja (Fara sv. Ivana), 48. ime pesnika Aškerca, 49. igralec.

Navpično: 1. ograjen pašnik ali njiva, 2. del klavirja, 3. primitivno orožje, 4. kratica mariborskega podjetja, 5. uslužbenec UOS, 6. staroslo-

Slovanov, 17. cvek, 18. ime film igralke Gardnerjeve, 19. ljubkovalno moško ime, 20. francoski pisatelj, 21. velik ogenj, 22. orel iz germanske mitologije, 24. ptica pevka, 26. tračnica, 28. del obleke, 29. podolgovat vrtni sadež, ki ga uporabljamo največ za solato, 32. kratica trboveljske tovarne, 34. pregreti vodni hlapi, 35. reka v Bosni, 37. otočje v Arafurskem morju, blizu Nove Gvineje, 39. naplačilo, 40. okras moškega obraza, 41. reka v Angliji, 42. začetnici slov. pevca popevk, 43. operni spev, 44. mesto na Norveškem v pokrajini Osterdal, 45. ime in priimek slo-

vanska boginja, 7. ljubk. moško ime, 9. niška tovarna — prej RR, 9. rjav konj, 10. ime pesnika Ševčenka, 11. mozoljavica, 12. kraj na Notranjskem, 17. znižana nota, 18. zaporniki, 21. pokrajina z značilnimi pojavi na Primorskem, 23. stik besedila v pesmih, 25. opus, 27. radij, 29. vrsta rdeče barve, 30. ustanovitelj prve ruske države, 31. glavno mesto Turčije, 33. vadiatelj, 34. rod, vrsta, 36. troprsti lenivec, 38. pritok Une, 40. zlitina bakra za vlivanje kipov, 43. če, 44. pripadnik starih Slovanov, 46. okrajšava za »številka«, 47. okrajšan podredni veznik.

Do konca leta naj bi bila zaključena montaža I. faze izgradnje aglomeracije. Po poteku del izgleda, da tega roka ne bomo prekoračili in da bo tako kmalu odpadlo ročno razkladanje koksa, ki je fizično zelo naporno in zamudno delo ter nam večkrat povzroča težave